

Advocata Croatiae

List svetišta i župe Majke Božje Remetske :: Božić 2018. :: Zagreb :: godina 22. :: broj 67 :: cijena 15 kuna

www.zuparemete.net

**Čestit Božić
i blagoslovljena nova godina!**

Velika Božja tajna i smisao života

Lucija Čutura

Šetajući gradom možda ste primijetili razne reklame s natpisima poput: čini dobra djela; čini dobro za druge; neka božićna čarolija počne od tebe i sl. Čak i u marketinškom svijetu gdje je svako razdoblje vrijeme za kupnju, prepoznata je važnost djela i njihovih utjecaja na naše odnose. Kompanije koje uspijevaju u modernom vremenu gdje je sve nadohvat ruke i gdje je uklonjena potreba za bliskošću, sve više shvaćaju da je potrebno usmjeriti fokus na ljude i međuljudske odnose, a ne ih izolirati svojim proizvodima. Te reklame, makar promovirale i kupnju nekih proizvoda, više promoviraju preispitivanje vlastitog fokusa i utjecaja.

Velika Božja tajna zapečaćena s mnogo pečata očituje se u svakome stvorenju, a posebno u čovjeku koji cijeli svoj život traga za srećom i smislom. Svatko u svome životu živi u težnji između idealnoga i mogućega i svi smo povezani ovim težnjama u međuljudskim odnosima. Božićno vrijeme nas na poseban način poziva da svakodnevno produbljujemo svoj odnos prema Bogu, a istodobno i prema čovjeku. Poziva nas da sagledamo svoj odnos prema sebi koji se zrcali u našim djelima i našem odnosu prema drugima. Nikakva filozofija, teologija, medicina ili bilo koja druga znanost ne može nadomjestiti djelo služenja bližnjemu, djelo koje nam puni srca ljubavlju koju je Bog stvorio i Njegov put odabrao. Naša župna zajednica prepoznala je poruku božićnog vremena i obratila posebnu pažnju na nju. Kroz zajedništvo, uz molitvu i druženja, naši župljani su skladno organizirali prilike za mnoga dobra djela o kojima možete više pročitati u ovom broju.

Pod geslom »Čovjek se opravdava djelima, a ne samo vjerom« na prvu nedjelju došašća u svetištu okupili su se hrvatski branitelji, stradalnici Domovinskog rata i župljani na duhovnom susretu. Organizirane su

mjesečne obiteljske kateheze uz aktivne rasprave i promišljanja, a predvodi ih župni vikar o. Danijel Čolo. I uz već tradicionalna hodočašća, ove godine naši župljani organizirali su duhovni susret i hodočašće u Poljsku. A važno je spomenuti i aktivnost naših mladih župljana koji su organizirali molitvene večeri i druženja u suradnji s drugim župnim zajednicama te pripomogli u prikupljanju sredstava za dovršenje radova i useljenje u novu bratovštinu zajednice »Cenacolo« u Aljmašu.

Često se čuju riječi da na mladima svijet ostaje i te su riječi naravno sasvim ispravne jer smjena generacija prolazi i nova generacija dolazi. Dakako, nova generacija od nekoga mora i učiti i za to je potrebno zajedništvo i otvorena srca i uši svih starosnih skupina u našoj župnoj zajednici. Mlade generacije trebaju mudrosti i iskustva starijih kako bi ostali na pravom putu i fokusirani na istinski bitne stvari u životu, dok starije generacije trebaju novosti i obzirnost mladih kako ih ne bi isključili iz društva i zajedničkog života župe. Pozvani smo prakticirati svoju vjeru u Boga kroz dobra djela koja se odražavaju u našem zajedništvu, trudu i radu s drugima te molitvi i ljubavi za naše bližnje. Ove godine odvojimo pet minuta svoga vremena i pogledajmo oko sebe. Sav višak stvari, odjeće, namirnice i higijenske potrepštine odvojimo za one koji ih zbilja trebaju. Osvijestimo si značenje sitnica i odredimo se malih stvari koje nekima znače život. U trgovinama naše župe postavljene su karitasove kutije za pomoć potrebitima u koje možete donirati višak stvari ili pet kuna do 22. prosinca. Nastavimo primjerom naših župljana i pružimo primjer drugima. U nadolazećoj kalendarskoj godini svi su dobrodošli uključiti se u župne aktivnosti.

*Čestit i blagoslovljen Božić
sa željom da nas vjera potakne na djela*

IMPRESSUM

Izdavač: Župa Uznesenja BDM - Remete
Za izdavača: o. Antonio-Mario Čirko
Adresa uredništva: Česmičkoga 1, 10000 Zagreb
Telefon: 01/4500 500, faks: 01/4580 952
E-adresa: zupa.remete@gmail.com
Glavni urednik: o. Antonio-Mario Čirko
Izvršni urednik: Lucija Čutura
Korektura: Martin Čutura

Fotografija na naslovnici: Duhovni susret hrvatskih branitelja
Fotografirali: Vlado Čutura, Marko Dušak,
Elvir Tabaković, arhiva župe
PBZ Žiro-račun: HR1423400091510697474
ISSN: 1331-4092
Graficka priprema: Slavica Čutura
Tisak: M-PRINT, Zagreb
Časopis izlazi tri puta godišnje: za Uskrs, Božić i Veliku Gospu

7

Adventski duhovni susret hrvatskih branitelja

»Čovjek se opravdava djelima, a ne samo vjerom«

10

Intervju s vlč. Cirilom Čušom

»Što je Bog stavio u drugoga čovjeka?«

20

NA TREĆEM NACIONALNOM SUSRETU HRVATSKIH KATOLIČKIH OBITELJI

Remećani na obiteljskom susretu u Solinu

39

Vura na tornju remetske crkve

Autor: Zlatko Šušnić

42

Poljska, (2. - 6. listopada 2018.)

Svjeticionici vjere

• *Papa Ivan Pavao II.: »Poruka Božanskoga Milosrđa uvijek mi je bila draga i bliska. Kao da ju je povijest upisala u tragična iskustva drugoga svjetskog rata. U one teške godine, ono je bilo posebni oslonac i neiscrpni izvor nade, ne samo za stanovnike Krakova, nego za cijeli poljski narod. To je bilo i moje osobno iskustvo koje sam sa sobom ponio na Petrovu stolicu i koje, na neki način, oblikuje sliku moga pontifikata.«*

4 Božićna meditacija

- o. Jakov Kuharić

6 Dopustiti dodir Božji

- o. Antonio-Mario Ćirko

14 Remetskom hodočasniku Ivanu

Golubu u spomen

18 Jesmo li spremni za novi početak?

23 Naš obiteljski dnevnik

26 Župni malonogometni turnir

30 Novo raspelo na Čretu

33 Duhovna obnova ZO na Mrežnici

34 Prezime Gežin

35 Župni zbor u Krku

37 Dan župe i blagoslov »Beli Kipov«

48 Od punovrijednog zlatnog

novca do digitalne valute

52 sv. Terezija od Djeteta Isusa

54 Pedagoški savjet

55 Čuvarica remetske baštine

56 Kronologija

60 Kateheze za odrasle

Slika je postala stvarnost

- *Isus se nije rodio u sigurnosti obiteljskog doma, nego na putu, u na brzinu improviziranom i neprikladnom skloništu, u krajnjoj bijedi.*

Autor:
o. Jakov Kuharić

Isusovim rođenjem Bog ulazi u naš ljudski svijet na način kojem nijedan dodir između Boga i čovjeka prije toga nije ni približno sličan. Prije Isusa, bez Isusa, Bog i čovjek su zapravo stranci. Svaki prebiva na svom području, a onda se u određena vremena susreću u »pograničnoj zoni« hramova, žrtvenika i drugih posvećenih mjesta. Religija tada čovjeku zapravo služi da drži Boga na udaljenosti. Čovjek ne zna što je Bogu na pameti, je li mu sklon ili nesklon, no zna (ili misli da zna) da Bog može biti i opasan, i zato je bolje nemati s njime više posla negoli je nužno i ne zadržavati se predugo u njegovoj blizini. Daš mu njegovo zato da bi te kroz razdoblje do idućeg susreta pustio na miru i nakon toga ti ideš za svojim poslom, a on za svojim. Bog je zapravo sličan zemaljskim vladarima i gospodarima, samo još malo moćniji. Takvu je religiju, možemo reći, savnio sa zemljom Božić – mali Bog koji se rodio u Betlehemu.

»On za nas trpi čim se rodi«

U Isusu je Bog sebe prožeo čovjekom. Utjelovljenjem vječne Riječi, božansko i ljudsko prestaju biti dva odvojena područja. Isusovo rođenje spaja ih u jedno. Da bi to ostvario, Isus je platio jako visoku cijenu. Morao je, kako pjeva o njemu Poslanica Filipljanima, lišiti se svoga božanstva, postati nešto

beskonačno manje od onoga što zapravo jest. Preneseno na zemaljsku razinu, to lišavanje očituje se u načinu na koji se Isus rodio. Mi u jaslicama gledamo sliku božićne idile, toplog obiteljskog okruženja u spokoju badnje večeri, no stvarnost koju one označavaju zapravo je potpuno drugačija. Isus se nije rodio u sigurnosti obiteljskog doma, nego na putu, u na brzinu improviziranom i neprikladnom skloništu, u krajnjoj bijedi. Prvi su mu pohoditelji bili pastiri, ljudi sa samog dna društvene ljestvice onog doba (koji ni danas ne zauzimaju puno više mjesto na njoj). Okolnosti u kojima je rođen dobro izražava naša božićna pjesma koja pjeva: »On za nas trpi čim se rodi«. Sve nam to svjedoči dubinu Božjeg upuštanja s čovjekom u Isusu, dubinu prožimanja božanskog i ljudskog u njemu: postavši čovjekom, Bog odmah ide do najnižih mjesta na koja je čovjek pao. To je najsnažnije svjedočanstvo njegove ljubavi prema nama.

Prvi čovjek obnovljenog ljudskog roda

Isus je prvi čovjek u kojem se ostvarilo ono što je upisano u samu ljudsku narav kao najbolja čovjekova mogućnost, a to je da je čovjek slika Božja. Slika još nije stvarnost, ona je tek nacrt nečega što može postati stvarno. Utjelovljenjem vječne Riječi ostvareno je ono što je Bog upisao u čovjeka kad ga je stvarao na svoju sliku.

Time je čovjeku otvoren put do dotad neslućene, potpune bliskosti s Bogom. Čovjek postaje sposoban biti dionikom samog Božjeg života. Zbog toga Isusa nazivamo novim Adamom: on je prvi čovjek obnovljenog ljudskog roda. Drugi čovjek toga roda jest Isusova majka Marija.

Isusovo rođenje otvara nam svima put preobrazbe, omogućujući nam da postanemo novi čovjek na njegovu sliku, po uzoru na njega. Tako ona slika koju je Bog stavio u nas kad nas je stvarao sada može postati stvarnost. Sakramenti, molitva, liturgija – sve ono što čini naš život vjere usmjereno je na to. Zato na polnoćki u darovnoj molitvi molimo: »Po ovoj svetoj razmjeni darova obnovi nas na sliku Isusa Krista u kom je naša ljudska narav sjedinjena s tvojim božanstvom.« Ali ne samo sveti čini: čitav naš život, svaki pa i najbeznčajniji trenutak naše svakodnevice, treba imati isto usmjerenje. Isus je proživio i tako posvetio sve trenutke čovjekova života, od kolijevke do groba. Tako nam je omogućio da ga pronalazimo i s njime se sjedinjujemo u svim trenucima svoga života. Trebamo živjeti svoj

život s vjerom da sve što nam se događa dolazi od Boga koji u svojoj ljubavi želi da po svemu tome, i dobru i zlu, postajemo sve sličniji njegovom Jedinorođencu i našem Božiću.

Stvarnost je postala mjesto Božjeg prebivanja

Zbog toga nije više samo hram mjesto susreta s Bogom. Isusovim utjelovljenjem čitava je ljudska stvarnost postala mjesto Božjeg prebivanja, Božje blizine. Bog se prožeo čovjekom zato da bi se čovjek mogao prožeti Bogom. Ona razlika između religije u kojoj su čovjek i Bog stranci i bliskosti s Bogom koju nam je donio Isus, nije samo nešto što pripada povijesti ljudskog roda. Ta je razlika prisutna i u našim osobnim povijestima. Svaki vjernik treba prijeći put od religije u kojoj je Bog pomalo zastrašujući stranac do vjere u Boga Isusa Krista, Boga čija smo mi ljubljena djeca. Onda Božić neće biti samo u kutovima naših dnevnih boravaka gdje smo složili jaslice, nego i u našim životima i našim srcima. Priđimo stoga s pastirima jaslicama kako bismo upoznali onoga koji nam otkriva Boga kakav uistinu jest i čovjeka kakav može postati.

Dopustiti dodir Božji

• *Ti Božji dodiri su kao postaje koje nam daju usmjerenje u kojem životnom smjeru krenuti, ali nas također ispravljaju na bolje kad smo otvoreni toj milosti. Mi moramo stvoriti prostor da dopustimo Bogu da slobodno uđe u našu svakodnevicu.*

Autor:
o. Antonio
Mario Čirko

Postoje neki događaji koji nam se duboko usijecaju u srce. Godine 1984. sam kao dječak od 11 godina sa svojim rođacima bio prvi put u Međugorju. Padala je kiša i kako sam pokisnuo i nahladio se dobio sam temperaturu. Spavali smo kod jedne obitelji u Čitluku. Sjećam se da sam onako drhteći molio Mariju i Isusa da me ozdravi. I temperatura je netragom nestala. Doživio sam Božji dodir. Danas kao čovjek već u zrelijim godinama čeznem za tom dječjom vjerom koja ne komplicira i koja ne zatvara puteve Božjoj milosti.

Čuli ste već sigurno kad vam netko kaže da ga je Bog dotakao. Ti Božji dodiri su kao postaje koje nam daju usmjerenje u kojem životnom smjeru krenuti, ali nas također ispravljaju na bolje kad smo otvoreni toj milosti. Mi moramo stvoriti prostor da dopustimo Bogu da slobodno uđe u našu svakodnevicu. Previše smo postali zatvoreni ne samo prema Bogu, nego i jedni prema drugima: supružnici jedni prema drugima, prijatelji međusobno, župne zajednice i sl. Ali kad Bog dotakne po našem otvorenom srcu tada se otvaraju vidici – »Bog sve izvodi na dobro onima koji ga ljube« (usp. Rim 8, 28). Razlog zašto su mnogi kršćani danas zbunjeni je taj što ne traže Gospodina u molitvi, ali i kroz naše osobne susrete koji su često razgovori »mlaćenja prazne slame«.

Bog nas dotiče da bi nas potaknuo na promjenu. Dadne nam da osjetimo mi-

ris. Kao kad osjetimo miris hrane koju volimo, tako i ovdje da se u nama probudi želja. A zašto to Bog čini? Zato jer vidi u nama mogućnost da milost oživi. Božji dodir nam je garancija da Bog nikada od nas ne odustaje. Ne treba samo gledati sadašnji trenutak koji možda nosi u sebi poteškoće i muke, nego treba gledati naprijed. Jednom su se jedni roditelji požalili da prolaze teški period života u vezi svoje kćeri koja je

u jednom trenutku života odbacila Boga i Crkvu. Pokušavali su je uvjeravati da griješi, nastojali su da ide na razgovor kod svećenika. No sve je to izazvalo još jači negativni učinak. Preostala im je samo molitva za njihovo dijete.

Predanje Bogu vlastitih muka jest priprema za Božji dodir. Tako je ta djevojka upoznala jednog mladića koji je bio pun radosti, bio je pažljiv prema njoj i poštivao ju je

kao osobu. Nju je sve to iznenadilo jer su se mnogi mladići prema njoj ponašali baš suprotno. No, on joj je u jednom trenutku otkrio da je vjernik i da mu je ona Božji dar. Tada se je jednostavno dogodio Božji dodir u njezinom srcu: »Ja sam nekome dragocjena i važna. A to je zato jer je moj mladić vjernik. I ja želim iskusiti njegovu radost srca«. Bez ikakve prisile Bog je promijenio srce ove djevojke. On tako može mijenjati svakoga od nas samo ako mu to u svojoj slobodi dopustimo barem djelićem svoga srca. Odvažimo se na taj korak jer dovoljno je željeti osobnu promjenu da bi iskustvo živoga Boga promijenilo naš život.

On tako može mijenjati svakoga od nas samo ako mu to u svojoj slobodi dopustimo barem djelićem svoga srca. Odvažimo se na taj korak jer dovoljno je željeti osobnu promjenu da bi iskustvo živoga Boga promijenilo naš život.

Adventski duhovni susret hrvatskih
branitelja

»Čovjek se opravdava djelima, a ne samo vjerom«

• *»No završio bih s mislima jednog branitelja: Molitva je iznimno moćna, samo molitva Bogu i strpljenje je jedina zaštita. Iako današnja situacija u državi i društvu pruža bezbroj razloga za mržnju i svakakva zla koga su puni javni mediji i materijalistički način života, ipak je moguće oduprijeti se zlu, pomoću molitve i vjere u Boga«, kazao je župnik Čirko.*

Na prvu nedjelju došašća 2. prosinca svetište Najvjernije Majke Odvjetnice Hrvatske u zagrebačkim Remetama na duhovnom susretu okupilo je brojne hrvatske branitelje, stradalnike Domovinskoga rata i župljane. Pod geslom »Čovjek se opravdava djelima, a ne samo vjerom« blagoslovljen je adventski vijenac i upaljena prva svijeća na perivoju Vinec. Nakon procesije, misno slavlje predvodio je remetski župnik o. Antonio Čirko koji je između ostaloga kazao: »Nalazimo se na početku došašća i naše pripreme za događaj Božića, Isusova rođenja, ali također i ono radosno iščekivanje ponovnog Isusovog dolaska među nas. Prvi kršćani su radosno kliknuli: Maranatha – Dođi Gospodine Isuse! Ako je bilo i kojih nevolja, progona, oni su imali mir i radost u srcu: Bit će sve dobro jer Gospodin dolazi.« Nadalje je župnik istaknuo: »Slušali smo evanđelje u kojem Isus donosi znakove posljednjih vremena. Sigurno je da to u svakom čovjeku budi jedan osjećaj nelagode. Ali postoji jedna razlika. Ta nelagoda je drugačija kod vjernika i onoga

tko za sebe kaže da to nije. Vjernik uvijek pred očima ima onaj krajnji cilj. Kraljevstvo nebesko što nam Isus obećava. Zato u evanđelju čujemo ohrabrujuće riječi: »Kad se sve to stane zbivati, uspravite se i podignite glave jer se približuje vaše otkupljenje.« Zbog toga znamo da u svoj nevolji koju može zadesiti jednog čovjeka, pa i čitav narod da Bog ima zadnju riječ. Naša domovinska povijest upravo nam to potvrđuje.« Tumačeći geslo susreta »Čovjek se opravdava djelima, a ne samo vjerom«, župnik o. Čirko je kazao: »Branitelji, a i tada još ujedinjena Hrvatska vjeru je pokazivala upravo konkretnim djelima. Ta djela ljubavi bile su mnoge žrtve, djela su bile i mnoge molitve, djela su bile nesebične humanitarne pomoći, djela su bila primanje prognanika, djela su bila vidljiva na svakom koraku. A iz svega toga izlazile su zrake vjere i sigurnost da nas Bog nije napustio. Dragi branitelji, poštovane udovice naših branitelja i djeco, braćo i sestre, danas se želimo osobito prisjetiti naših voljenih koji su dali svoje živote bilo kao branitelji, bilo kao nevine žrtve. Ne smijemo zaboraviti sve njih. Zato se ovdje nalazimo u Remetama, u svetištu Najvjernije Majke Zagovornice Hrvatske. Ovo je već šesti susret kad se okupljamo u došašću i korizmami. Ovdje se nalazimo ne da optužujemo ili osuđuje-

mo nekoga, nego da kao malo stado molimo za duhovno iscjeljenje naše domovine. Molimo također i za duhovno oslobođenje naše domovine. Danas su nam svi gradovi i sela slobodni, ali smo u duhovnom ropstvu jer se ne želi osloboditi istina. Istina je zarobljena u mnogim spletkama, lažima i omalovažavanjima. Dok se ne dogodi to duhovno oslobođenje neće biti bolje. Prava sloboda je u našim dubinama i kad bismo bili istinski slobodni nikakva sila nas ne bi mogla zarobiti.

Istina je žrtva ljubavi

Mi moramo svojoj djeci prenositi istinu, mi moramo jedni druge utvrđivati u istini. Temeljna istina je da svi poznati i nepoznati grobovi, svi ranjeni i preživjeli svjedoče nam žrtvu ljubavi. A govor o žrtvi ljubavi podsjeća nas na Isusa koji umire za svakoga čovjeka. Ali ljubav nikada ne nestaje nego ona uvijek uskrisava na novi život - na vječnost. Tako nam je Isus pokazao nebo i ohrabrio nas na našem životnom putu. Zato ne bojmo se, mi malo stado, ne

bojmo se sadašnjosti, ne bojmo se laži i izvrtanja istine. Dragi moji nismo mogli izabrati bolje mjesto nego euharistiju po kojoj zadobivamo snagu. Misa nam daje snage da u trenucima kušnje idemo dalje i da ih pobijedimo Isusovom snagom. Isus nas ne ostavlja same u životnim kušnjama. Isus nas uvijek priprema za kušnje i u njima je s nama. Koji redovito dolazite na ovu braniteljsku misu znate da ne propovijedam predugo jer vi ste naviknuti na malo riječi, a važna su konkretna djela. No završio bih s mislima jednog branitelja: Molitva je iznimno moćna, samo molitva Bogu i strpljenje je jedina zaštita. Iako današnja situacija u državi i društvu pruža bezbroj razloga za mržnju i svakakva zla, koga su puni javni mediji i materijalistički način života, ipak je moguće oduprijeti se zlu, pomoću molitve i vjere u Boga, jer i kada sam i nesvjesno zalutao, On me na vrlo konkretan i stvaran način upozorio, pokazao kuda vodi takav put i vratio nazad u život, mene, malog običnog čovjeka», zaključio je župnik.

Svoje prošnje u molitvi vjernika uputili su hrvatski generali, a župni zbor je svojim pjevanjem uvećao misno slavlje. Već šesti put zaredom, uz karmelićane koji su domaćini, svoj prilog u piću darovao je Dario Šošić, a u jelu Duje Renić.

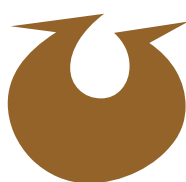
Vlado Čutura

Vlč. Ciril Ćuš

»Što je Bog stavio u drugoga čovjeka?«

- *Puno ljudi trči za raznim svećenicima, karizmaticima, a ne za Isusom Kristom. Takva duhovnost je loša jer to nije ona istinska i prava duhovnost.*

Remetama je od 9. do 10. studenog 2018. održana dvodnevna duhovna obnova koju je vodio poznati propovjednik iz Slovenije vlč. Ciril Ćuš. Ovo je njegov drugi dolazak nakon 2015. godine kada je na korizmenoj duhovnoj obnovi četvrtkom svjedočio o svome životu i snazi opraštanja. Prepuna crkva ukazala je na važnost ovakovih susreta i koliko se danas čezne za istinskim govorom o Bogu i autentičnim svjedočanstvom.

- *Duhovna obnova je važna za svakog čovjeka. No kako je ostvariti?*

Vlč. Ciril Ćuš: Isus u Ivanovom evanđelju (Iv 14, 6) kaže: »Ja sam put, istina i život«. Duhovna obnova je upravo taj put da upoznemo Gospodina, da upoznemo Istinu. Isus je Istina. A potom da uđemo u njegov božanski život. Važno je da ove tri dimenzije budu u našem srcu te da uvijek znamo tražiti Božju volju. Treba slijediti njegove poticaje jer On je svijetlo, On je naša vrata. Kada živimo Istinu onda se Isus dobro osjeća u nama. I to je potrebno sačuvati.

Istinsko služenje - uvijek nešto dobro učiniti

- *Tema duhovne obnove je: Isus - beskrajna dobrotu. Što možete reći u kontekstu toga?*

Vlč. Ciril Ćuš: Izvor sve dobrote je Isus Krist. Toj dobroti treba biti svatko od nas usmjeren. No najsigurniji put je poniznost. Mogu iznijeti osam koraka o tome.

Prvo je da u svakome čovjeku tražimo ono što je Božje. To znači da prepoznamo što je Bog stavio u drugoga čovjeka. Tamo gdje je Bog stavio svoju ljubav, tamo je i milost u tome čovjeku. Treba raditi na tome da s Božjim očima imamo pogled na toga čovjeka. Onda će i naš stav prema toj osobi biti potpuno drugačiji, tj. drugačije ćemo govoriti, misliti, djelovati.

Drugo je kompliment. Kada nas netko istinski pohvali moramo biti svjesni da dobro dolazi od Boga, a ne da je to naša

---

Ništa ono što smo postigli u životu nije toliko važno negoli naš odnos prema Bogu. Ako sebe prihvatimo onakvim kakvi jesmo sa svim svojim životnim situacijama onda možemo biti i siromasi, ali znamo da smo u Bogu, da smo njegova voljena Božja djeca. Važno je istinsko služenje. To znači da imamo mogućnost uvijek nešto dobro učiniti.

---

zasluga. Znati zahvaliti: »Isuse hvala ti što je to tvoj dar, što po tebi dolazi istinska dobrotu!«

Treće je da budemo brzi u priznavanju svojih pogrešaka. Svatko od nas griješi i poniznost je priznati svoju slabost Bogu i ljudima: »Žao mi je! Nisam tako želio postupiti! Oprostite mi!« I kao svećenik kada priznam ljudima svoju pogrešku i ispričam se, tada me ljudi počinju posve drugačije gledati i to donosi plodove. Ljudi vide da i ja nisam savršen, da nitko nije savršen, te se tada lakše otvaramo jedni drugima.

Četvrto je kada dođe do nekih napeitosti u našim ljudskim međusobnim odnosima da trebamo biti prvi koji opraštamo bez obzira koliko smo ljuti i bez obzira da je li druga osoba kriva ili ne. Dakle, važno je da prvi želim oprostiti. To iskustvo opraštanja donosi nutarnji mir. Oni koji ne opraštaju nemaju mira u sebi.

Peto, moramo biti svjesni svoje malenosti jer smo samo ono što smo u Bogu. Ništa ono što smo postigli u životu nije toliko važno negoli naš odnos prema Bogu. Ako sebe prihvatimo onakvim kakvi jesmo sa svim svojim životnim situacijama onda možemo biti i siromasi, ali znamo da smo u Bogu, da smo njegova voljena Božja djeca.

Šesto je istinsko služenje. To znači da imamo mogućnost uvijek nešto dobro učiniti. Isus je često puta pitao: »Što želiš da ti učinim?« (usp. Lk 18, 41). Tako i mi možemo toliko dobrog učiniti, ne da se time hvalimo, nego da za Isusa to činimo.

Sedmo je da uvijek nešto novo možemo naučiti od svakoga čovjeka. Netko me je jednom upitao: »Kako se ja mogu naučiti od jednog alkoholičara?« Alkoholičar kada se probudi on misli kada će popiti svoju čašu vina ili rakije te već od jutra vapi za time. A kad počne ispijati čašu tada u sebi

razmišlja kako bi bilo dobro da ta čaša nikada ne bude prazna te već tada razmišlja o drugoj, trećoj čaši. Kad bi mi tako razmišljali o Bogu, kao alkoholičar o alkoholu, jako brzo bi postignuli svetost. Važan je taj istinski vapaj, čežnja da Bog bude u našem srcu, da vršimo njegovu volju.

Osmi, zadnji korak, je zahvalnost. Sveti Pavao govori da uvijek budemo rado-sni i da za sve stvari se zahvaljujemo Bogu. Ima toliko stvari u našem životu za koje Bogu možemo reći: »Hvala!« A kada zahvaljujemo tada se lakše otvaramo prihvaćanju Božje volje, a time i za nove milosti.

Trče za karizmaticima, a ne za Isusom?

- *Duhovni seminari su jako potrebni, ali se često puta ide više za voditeljima, negoli za Isusom. Možda je tu potrebno osobe na pravi način usmjeriti. Što mislite o tome?*

Vlč. Ciril Ćuš: Puno ljudi trči za raznim svećenicima, karizmaticima, a ne za Isusom Kristom. Takva duhovnost je loša jer to nije ona istinska i prava duhovnost. Ta-

kva duhovnost se orijentira na osobu i na želju da dotični svećenik dadne riječ utjehe i rješenje za probleme. Kada su Isusa zamolili da ih nauči moliti, on ih je usmjerio na molitvu Očenaša (usp. Lk 11, 1). U toj molitvi imamo sedam molbi i svaka stvar u toj molitvi privlači na ono što je Božje.

Na duhovnim obnovama i seminarima je važno da osoba dobije poticaj i svijest da je Bog živi, konkretan, da je voli te da taj odnos s Bogom izgrađuje kroz sakramente, Božju Riječ, molitvu, post, dobra djela itd. Dakle, na prvom mjestu treba biti odnos Bog i ja, a nikako nešto drugačije. Na takav način se neće imati potrebu trčati za svećenicima, nego će se izgrađivati dublji odnos s Bogom također i preko duhovnih obnova i seminara. Nekada se zna dogoditi da nakon mise i klanjanja pred Presvetim osobe zatraže još jedan blagoslov od svećenika. No, to nije dobro, jer je to magijski način vjere koji se počinje shvaćati da je jedan križić na čelu od strane svećenika puno važniji negoli blagoslov na misi i na klanjanju. Dakle, na prvom mjestu je Bog, a ako te nešto dodirnulo na seminaru onda idi pred Isusa kod tabernakula i reci mu: »Isuse, hvala ti na tvome daru i blizini«.

Remetskom hodočasniku Ivanu Golubu u spomen

• Rođen 21. lipnja 1930. godine u Kalinovcu, u Podravini, u Zagrebu je, 25. listopada 2018., u bolnici »Sestre milosrdnice«, u 89. godini života i 62. godini svećeništva, preminuo svećenik, teolog, profesor emeritus, znanstvenik, pjesnik, književnik, povjesničar kulture, erudita... Dalo bi se još dugo navoditi njegove »naslove« i mnogobrojna područja njegova djelovanja, no ovdje, u »Advocati Croatiae«, nadodao bih još samo slijedeća tri »naslova«: prijatelj Karmela, remetski hodočasnik i suradnik »Advocatae Croatiae«.

Prijatelj Karmela

Ivan Golub bio je višedesetljetni prijatelj Karmela, karmelićanki i karmelićana. Svoje je imendane, na svetkovinu rođenja sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja, najradije provodio u Karmelu u Brezovici, gdje bi zajedno s karmelićankama slavio svetu misu i gdje je imao svoju klauzurnu duhovnu sestru, s. Ivanu koja je njegov život, još od bogoslovskih dana, pratila svojom molitvom. Tako je bilo i ove, 2018. godine, posljednje godine njegova zemnog života.

Danas na svetkovinu sv. Ivana
Krstitelja priteče gospodinava
misto sam došla misu za čam
sestu pokopu Ivanu Gregu, koja je
imala za nas bogalove i do mene
i lita kao kupače nika. Danas na
dugi d. ^{imendan} ~~restoran~~ u propovjedi sam
govorio o Ivanu Krstitelju. Priteči: Prijatelj
Ivana Krstitelja
Misa Ivan Golub
Brezovica, Karmel, 24. lipnja 2018. d. Ivan Krstitelj

Rukopis prof.
Goluba u
Spomenici
karmelićanki u
Brezovici, upisan
24. lipnja 2018.

Golubova povezanost s remetskim karmelićanima također je bila vrlo intenzivna. Rado je dijelio s nama značajnije trenutke zajednice, i one radosne – slavlja zavjeta, mladih misa i jubileja, kao i one tužne trenutke kao što su zadušnice, sprovodi i slično. S Golubom sam, zašto ne spomenuti, bio povezan i na osobnoj razini. On je taj koji je, kao vršitelj dužnosti pročelnika katedre ekumenske teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, ratne godine 1992. predložio karmelićanima da iz Splita dođem

predavati u Zagreb. Otada smo surađivali na brojne i različite načine. Ne mogu zaboraviti njegovu prisutnost i na mojoj »srebrnoj« svetoj misi u Remetama 2010. godine, kada je u punoj remetskoj crkvi uzeo riječ i kazao da je kršćanin *amicus* – prijatelj Isusa Krista, a svećenik *amicissimus* – vrhunski prijatelj Isusov, poželjevši mi da to uvijek ostanem. Kada bi s našom remetskom zajednicom dijelio blagdanske trenutke u blagovaonici uvijek bi uzeo riječ i održao pozdravni govor. Subraća su s velikom pažnjom slušali njegov tihi i pomalo usporeni govor koji je uvijek zvučao svečano, poučno i nadasve prijateljski naspram nas karmelićana.

Karmelićanin o. Jure Zečević s prof. Ivanom Golubom u njegovoj radnoj sobi u Mallinovoj ulici u Zagrebu

Remetski hodočasnik

Remetskim hodočasnikom Ivan Golub je nazvao sam sebe (*usp. Advocata Croatiae, godište 1/1996, broj 1, stranica 16*). On je to uistinu bio još od svojih sjemenišnih dana, kada su sa Šalate hodočastili Majci Božjoj Remetskoj.

»Poučak s remetskog zdenca« pripovijeda o jednoj zgodi iz tih njegovih sjemenišnih dana, kada su hodočastili u Remete, još za vrijeme župnika Leopolda Rusana. Nastavio je cijeli život »navraćati« Majci Božjoj Remetskoj.

Ivan Golub u koncelecijaciji pred oltarom Majke Božje Remetske

Kada zbog poodmakle dobi više nije mogao bez većih napora pješati znao me je nazvati telefonom i zamoliti da autom dođem po njega i ostavim ga samog u tišini remetske crkve. Pripovijedao mi je da je još od mladih dana bio izabrao jednu klupu u remetskoj crkvi iz koje je uvijek s istog mjesta gledao prema Mariji utječući se njezinom zagovoru i osjećajući da i ona vidi njega. Te klupe su doduše već odavno zamijenjene, no pokazao mi je mjesto gdje se nalazila »njegova« klupa i uvijek je nastojao moliti s toga mjesta. Godine 1996., 16. srpnja, na svetkovinu Karmelske Gospe također me molio da dođem autom po njega jer bi želio pohoditi Remete. Boravio je poduže vrijeme sam u crkvi. Kad smo se nakon njegova boravka u crkvi našli sami u samostanskoj govornici pitao me da li bih možda htio čuti nekoliko redaka koje je zabilježio u crkvi. Odgovorio sam potvrdno i tada je njegov tihi i pomalo hrapavi glas prvi puta, samo za mene, izgovorio slijedeće retke posvećene Majci Božjoj Remetskoj:

SMIJE LI SE MARIJA?

Idem oko oltara
uz' staricu o štapu,
uz dijete što brza
i majku što mu hvata
ručicu u zraku.

Stojim podno kipa
danas svega obasjana.
Smije li se to Marija?
Smije, da, smije se,
sa Sinom u Remetama.

Stojim podno kipa
danas svega obasjana.
Smije li se Marija?
Smije, smije se,
sa Sinom u Remetama.

Pohvalio sam dojmljive retke i uočeni Marijin smješak. To ga je ohrabrilo da mi pročita i drugu pjesmu koju je također napisao u crkvi. Pjesma je imala naslov »Eremita« (Pustinjak). Predložio sam mu da obje pjesme objavimo u prvom broju »Advocatae Croatiae« koji je upravo tih tjedana bio u pripremi. Pristao je i dopisao na papir ispod stihova: *Ivan Golub, Remete, 16. srpnja 1996., Gospa Karmelska, sunčani utorak.*

Suradnik »Advocatae Croatiae«

Ivana Goluba doista smijemo nazvati i suradnikom »Advocatae Croatiae«, od samog početka njezina izlaženja, od prvoga broja! Povremeno sam ga znao zamoliti da napiše nešto i za taj naš dragi »List svetišta i župe Majke Božje Remetske«, čemu se on u više navrata i odazivao. Tako je u »Advocati Croatiae« objavljen niz njegovih pjesama i priloga:

1. »*Eremita*« i »*Smije li se Marija*« – godište 1/1996, broj 1, stranica 16 (navedene dvije pjesme su popraćene riječima: »...*To pod misom, Bog mi prosti. Zapis remetskog hodočasnika*«);

2. »*Zapisi iz Remeta*« – godište 2/1997, broj 3, stranica 24;

3. »*Poučak s remetskog zdenca*« – godište 2/1997, broj 4, stranica 24;

4. »*Lice Remetske Bogorodice*« – godište 2/1997, broj 5, stranica 15 (na ovaj Golubov tekst osvrnuo se pjesnik Dragutin Tadijanović u: *Knjiga razgovora, Drugo, dopunjeno izdanje*, Zagreb 2002, str. 326: usp. *Advocata Croatiae* 3/1998, broj 7, stranice 16-17.);

5. »*Jedincate jaslice*« – godište 4/1999, broj 11, stranica 3;

6. »*Notes je uvijek bio sa mnom. Dva remetska zapisa Ivana Goluba*« – godište 13/2008, broj 38, stranica 14 (*Priredio Vlado Čutura*);

7. »*Hodočašće je čovjekov život na zemlji*« – godište 14/2009, broj 39, stranice 10-11 (O Uskrsu i povezanosti s Remetama s Ivanom Golubom je razgovarao Vlado Čutura, a priložena je i pjesma *Suputnik u Emaus*).

Golubovom stanu u Mallinovoj, u koji sam, surađujući s njime često zalazio, nakon njegove smrti još se nisam približio: pomisao da on više u njemu ne boravi odviše mi je neobična i ganutljiva. Zadnjih godina, u više navrata, nazvao me je prijateljem. Nisu mu smetale moje mane. Pa ipak, iznenadio me time što je i mene spomenuo u svojoj oporuci. U njoj je stan u Mallinovoj ostavio u vlasništvo Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu s namjenom da bude »centar za okupljanje prijatelja, znanaca, za izučavanje, predavanja, s time da to vode mr. Vlado Košić, dr. Petar Bašić i dr. Jure Zečević«.

nijal ni centar na okupljanje prijatelja,
Mareca, na izučavanje, predavanje
s time da to vode mr. Vlado Košić,
dr. Petar Bašić i dr. Jure Zečević. Nph

Dio vlastoručno napisane oporuke Ivana Goluba

Golub, koji je tako rado znao »doletjeti« do Karmela u Remetama i Brezovici, hodočastiti Majci Božjoj Remetskoj i tako lijepo »gugutati« u »Advocati Croatiae«, doletio je napokon do obala Božje vječnosti. Ivan Golub: prijatelj Karmela, remetski hodočasnik i suradnik »Advocatae Croatiae«!

Jure Zečević, OCD

Jesmo li spremni za novi početak?

- *Bog te čuje i želi uslišiti tvoje molitve. Samo se pusti i skoči!*

Autor:
prof. dr. Božo Skoko

Nova godina je prilika za novi početak, za postavljanje novih planova i ciljeva, za preslagivanje prioriteta i unošenje promjena u život. Nova godina otvara svojevrsnu novu stranicu u našim životima. Sretni smo što smo dobili još jednu priliku i uvjereni smo da ćemo uspjeti nadoknaditi barem dio onoga što smo propustili u prošloj godini. Iako brojka više na zidnom kalendaru ne donosi nikakvu novost sama po sebi, smjena godina važan je psihološki moment koji naraštajima, već stoljećima donosi nadu i vjeru u promjenu na bolje. Čitajući mnogobrojne želje i poruke koje poznati i nepoznati odašilju na društvenim mrežama za Božić i Novu godinu, obično vidimo neizmjerne količine optimizma i nade. Čak i oni koji priznaju kako im je ova godina na izmaku bila teška i naporna, poželjevši da se ne ponovi, iznose uvjerenje kako bi nova 2019. trebala i morala biti bolja. I vjernici, i nevjernici od nevidljive sile očekuju promjene na bolje u privatnom životu, na poslu, u odnosu s okruženjem, u zemlji i svijetu. Međutim, gotovo nigdje nismo imali priliku pročitati da je netko izrazio spremnost ili barem očekivanje da će se osobno promijeniti na bolje! Gotovo nitko nije napisao da nije bio zadovoljan svojim ponašanjem u protekloj godini i da želi u ovoj godini biti bolji, odgovorniji, susretljiviji, pozitivniji. Postati bolji sin ili kćer, otac ili majka, susretljiviji susjed, odgovorniji zaposlenik, šef ili građanin, nesebičniji prijatelj, praktičniji vjernik. Gotovo nitko u željama ne kreće od sebe, kao da nemamo nikakva utjecaja na ono što nam se događa u životu i našem okruženju, već tražimo čudesni upliv Svevišnjega u naše

zemaljske putove, staze i namjere kako bi nam život učinio lakšim i podnošljivijim.

Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu

A kako će nam zemlja i svijet biti bolji, kako će nam život biti radosniji, ako sami ne unesemo baš nikakvu promjenu u vlastito ponašanje i odnose s drugima. Mahatma Gandhi je rekao - Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu. Uistinu kad bi svatko krenuo od sebe samog i u ovoj godini napravio mali pomak u ponašanju, komunikaciji i djelovanju, promjenu bismo vrlo brzo vidjeli u cijelom okruženju. Međutim, problem je što smo obično prema sebi subjektivni, a prema svijetu oko sebe objektivni, pa tako kod bližnjih prilično realistično uočavamo pogreške i propuste, dok kod sebe uglavnom ne nalazimo ništa što bismo trebali promijeniti ili unaprijediti. A svijet će postati bolje mjesto za život tek kad prema sebi budemo objektivniji, a prema svima oko sebe subjektivniji. A za to treba snage.

Sreća nije virtualni pojam

Četiri najčešće želje koje obično želimo za božićne i novogodišnje blagdane su – zdravlje, sreća, radost i uspjeh. A teško će nam nova godina biti sretnija, uspješnija i radosnija ako ne počnemo mijenjati sebe, jer sve polazi od nas i vraća nam se poput jeke. Možda je zdravlja ponajviše izvan naše kontrole. Međutim, praksa nam pokazuje kako itekako vlastitim životnim stilom, opredjeljenjima te odgovornosti prema vlastitom tijelu, dobrim dijelom možemo utjecati čak i na vlastito zdravlje. A sreća? Ni sreća nije virtualni pojam. Teoretičari sreće kažu kako je to prije svega

otvorenost i spremnost za iskorištavanje prilika koje nam život donosi. Bog nam daruje sve te darove, koje smo željeli za novu godinu, ali – s jedne strane - On nije trgovac s kojim ćemo se cjenkati, kojeg ćemo uvjetovati i ucjenjivati, dok s druge strane – kako da nam daruje nešto tako općenito ili nešto što istinski ne trebamo!? Ako istinski molimo i pouzdajemo se u Boga, on ima samo tri moguća odgovora na naše molitve: može; može, ali ne još; te – imam nešto bolje za tebe. Međutim, pravo je pitanje koliko smo mi otvoreni za njegov istinski utjecaj u naše živote i koliko mu stvarno vjerujemo. Često se prisjetim jedne zanimljive priče koju sam nekada davno čuo u jednoj propovijedi, pa joj ni autora ne poznajem. Neki je vješti planinar često osvajao planinske vrhunce pa je odlučio uspeti se na nepoznatu planinu okovanu snijegom i ledom. Mukotrpno je, ali uspješno napredovao prema vrhu, a onda ga je zatekla noć. Pokušao je ostvariti još koji metar prema vrhu prije nego bi se utaborio. Međutim, bio je potreban samo jedan pogrešan korak na skliskom ledu da se oklizne i počne padati. Uže mu nije pomoglo. Padao je niz mračnu i snježnu strminu i gotovo je izgubio svijest. Kad je pomislio kako je to njegov kraj zaustavilo ga je ispučeno stablo. Grčevito se držao za granu jer je znao da je ispod njega duboka provalija. Nakon nekog vremena studen mu je stezala ruke, a snaga je popuštala. Molio je i preklinjao Boga da ga spasi. Nakon molitvi i suza, ukazao mu se anđeo. Rekao mu je – »Bog te čuje i želi uslišiti tvoje molitve. Samo se pusti i skoči!« Iako je bila mračna noć bio je uvjeren da je ispod njega bezdan, pa mu se ta poruka činila toliko nerazumnom. Vjerovao je da ga Bog ne bi ostavio, ali se nikako nije mogao pomiriti s time da bi se trebao tek tako prepustiti neizvjesnosti. Grana za koju se držao davala mu je još barem malo sigurnosti dok se ne pojavi kakvo čudo. Međutim, noć je bila duga i ledena. Čuda nije bilo... Spasilač-

ka ekipa ga je dan poslije pronašla mrtvog i zaleđenog, svezanog za granu, samo tri metra iznad tla, odnosno planinske izbočine, koju u mrkloj noći nije mogao vidjeti.

Istinski kršćani moraju biti drugačiji

Dakle, umjesto da se prepustimo Božjoj volji i darujemo mu povjerenje da nas On vodi kroz život, često sami pokušavamo odrediti što je za nas najbolje pa – ili pogriješimo, ili se čudimo zašto nam Bog ne pomaže. S druge strane, u životu često očekujemo čuda, a rijetko krećemo od samih sebe, odnosno vlastitog angažmana i udjela u ostvarenju kvalitetnijeg života i boljeg svijeta. A upravo nas Gospa Međugorska desetljećima upozorava da je to ključni preduvjet, odnosno da najprije moramo promijeniti sebe, prepustiti se Isusu i njegovoj

ljubavi. Možda su nekom njezine poruke i dosadile ili mu se mogu činiti kao neprekidno ponavljanje. Ali ona nas mukotrpno uči i poziva, poput odgovorne i strpljive učiteljice u razredu problematičnih učenika koji ne pokazuju napredak. Zato nam uporno govori da krenemo od sebe, da druge ne prozivamo i ne optužujemo, posebice »one koji nisu upoznali ljubav Kristovu«. Ona zna da jedino mijenjajući sebe možemo promijeniti svijet. Drugog recepta nema. Zato nas podučava - želimo li svjedočiti Isusa Krista u ovom svijetu najbo-

lji magnet možemo biti mi sami, svojim životom, djelovanjem, poslanjem, vedrinom, odgovornošću i prije svega - ljubavlju. Istinski kršćani moraju biti drugačiji. Njihovo ponašanje usklađeno s Evanđeljem je toliko zarazno i očaravajuće čak i nevjernicima. Zato da bismo zajedno stvorili svijet kakav smo si međusobno zaželjeli za Novu godinu, moramo istinski otvoriti novu stranicu u svome životu i pokušati promijeniti sebe.

»Ako istinski molimo i pouzdajemo se u Boga, on ima samo tri moguća odgovora na naše molitve: može; može, ali ne još; te – imam nešto bolje za tebe. Međutim, pravo je pitanje koliko smo mi otvoreni za njegov istinski utjecaj u naše živote i koliko mu stvarno vjerujemo.«

NA TREĆEM NACIONALNOM SUSRETU HRVATSKIH KATOLIČKIH OBITELJI

Remećani na obiteljskom susretu u Solinu

- *»Obitelj je i dijagnoza i terapija našega hrvatskog društva! Koja obitelj? Obitelj koja je otvorena životu i koja poštuje život! Ona nosi budućnost i radost« - rekao je mons. Barišić.*

Autori:
Iva i Jozo Renić

Rano buđenje, prepun autobus i radosna krunica koja se molila na autocesti za Split, uz pokoje zastavljanje radi zajedničke okrijepe i fotografiranja, bili su lijepa uvertira za Treći nacionalni susret katoličkih obitelji. Nas 59 Remećana, s ocem Danijelom na čelu, pohodilo je 15. i 16. rujna Split i Solin kako bismo skupa s još dvadesetak tisuća vjernika sudjelovali na svečanosti u praskvetištu Gospe od Otoka.

Po dolasku smo slavili misu u splitskoj crkvi na Kamenu. Misu je predvodio o. Anto Knežević, naš bivši remetski župnik, a potom smo srdačno primljeni u tamošnjim obiteljima, kojima ovim putem zahvaljujemo. Dogovoreno ja da bi oni negdje u lipnju uzvratili posjet nama u Remetama.

Istoga dana u večernjim satima u Solinu je upriličen molitveni program, euharistijsko bdjenje »Hod svjetla«. U praskvetištu Gospe od Otoka molitvu je predvodio i pozdrav uputio splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić, a uza nj je sudjelovalo još 17 hrvatskih biskupa. Prigodnu propovijed izrekao je dubrovački biskup i predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj Mate Uzinić. Nekoliko je obitelji iznijelo svoja zanimljiva svjedočanstva i iskustva o odgoju djece, a osobito burnim pljeskom

pozdravljene su obitelji s više djece.

Sutradan je na livadi kod svetišta održana glavna svečanost, euharistijsko slavlje, a predslavitelj je bio splitski nadbiskup mons. Marin Barišić. Mi smo sa svojim domaćinima u Solin došli pješice, u sat vremena ugodne šetnje splitskim ulicama. Nadbiskup Barišić je u propovijedi govorio kako je obitelj ugrožena raznim ideologijama te poručio da je obitelj terapija hrvatskog društva.

»Obitelj je i dijagnoza i terapija našega hrvatskog društva! Koja obitelj? Obitelj koja je otvorena životu i koja poštuje život! Ona nosi budućnost i radost« - rekao je mons. Barišić. - »Dobro se sjećamo da smo se prije češće nalazili oko obiteljskog stola gdje se više razgovaralo i gdje se prenosila tradicija, pa i recepti bakinih jela. Bolje smo poznavali i svoje rodoslovlje.«

Na misnom slavlju pročitana je i apostolski blagoslov pape Franje, u kojem ohrabruje »kršćanske parove da učvrste vjernost vriednosti kršćanske vjere i obitelji«.

Uz dvadesetak tisuća vjernika svetoj misi nazočili su i hrvatska predsjednica Kolinda Grabar Kitarović, ministar obrane Damir Krstičević i brojni drugi uzvanici, a dvoipolsatna svečanost nastavljena je koncertom duhovne glazbe, na kojemu je sudjelovalo nekoliko župnih bendova iz ci-

jele Hrvatske. Pred kraj su također u nebo pušteni baloni, rekao bih stotine balona, a mnogima će u sjećanju sigurno ostati fantastičan vojnički grah koji se dijelio kao objed za sve nazočne. Gospina livada u Solinu, pokraj rječice Jadro, pretvorena je

u golemi piknik veselja i druženja, što je također pridonijelo duhovnom bogatstvu. Poslije podne oproštanje od naših domaćina i polazak prema Zagrebu... Rado očekujemo sljedeći susret obitelji, za tri godine u Ludbregu...

Naš obiteljski dnevnik

Autorica: Željka Kadić

Subota, 15. rujan 2018.

Tek što se dan lagano zabijelio okupljamo se u Remetama i nakon hodočasničkog blagoslova koji nam je podijelio Župnik o. Antonio Čirko, Majka Božja Remetska ispraća nas put Splita. Putem smo svi razdragani, molimo s o. Danijelom Čolom, razgovaramo, upoznajemo se, jer su nam se, Bogu hvala, priključile i neke obitelji koje otprije slabije poznajemo. I naposljetku, u takvom veselom ozračju, uz dva polusatna zaustavljanja brzo smo stigli do našeg odredišta. I dječica – veća i manja, koja čine polovicu remetskih hodočasnika, izvrsno su podnijela put.

U Splitu opet velika radost. U župi sv. Mihovila dočekuju nas naši domaćini – tamošnji župljani i bivši remetski župnik o.

Anto Knežević koji nas sve blagoslivlja na ulasku u crkvu, a zatim radosno slavimo misu.

Nakon mise uz kratko druženje i zajedničku okrepu upoznali smo naše domaćine koji su širom otvorili vrata svojih domova i osigurali nam ručak i smještaj tog dana. Popodne smo proveli u domaćinskim obiteljima družeći se i odmarajući, a navečer zajednički sudjelovali na molitvenom programu u Solinu.

Euharistijsko bdijenje »Hod svjetla« održano je u praskvetištu Gospe od Otoka u Solinu. Molitvu je predvodio splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić, a prigodnu propovijed imao je dubrovački biskup i predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj mons. Mate Uzinić, dok je sve pjesmom pratio zbor mladih »Krstitelj« s Trstenika.

Tu večer najviše su nas se dojmila živa svjedočanstva obitelji koje su s nama podijelile svoje životne priče u kojima se isprepliću radosti i boli. Još jednom oni su nam posvjestili da je noseći svoj križ u zajedništvu s Kristom uistinu moguće živjeti život u punini. Tako smo na počinak otišli punih srdaca.

Nedjelja, 16. rujan 2018.

Već od 6.30 počeli smo se okupljati pred crkvom sv. Mihovila odakle smo se u 7 sati skupa s našim duhovnim pastirima o. Antom i o. Danijelom pješice uputili prema Solinu. I dio tamošnjih župljana, naših domaćina, krenuo je s nama.

Put nije bio dug ni težak i već prije 9 sati stigli smo na naše odredište - prasnvište Gospe od Otoka u Solinu. Od 9 do 10 sati pratili smo uvodni molitveni program u kojem su sudjelovale obitelji splitske metropolije, a po želji svatko je mogao obaviti i vlastitu pobožnost te ispovijed.

U 10 sati sudjelovali smo na svečanom euharistijskom slavlju koje je zajedno s ostalim biskupima i svećenicima predvodio domaćin, splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić. I baš kao što nam je i geslo ovog susreta poručivalo »Obitelj – izvor života i radosti« i mons. Barišić nam je u svojoj propovijedi jasno poručio da se naš hrvatski narod održao jer smo čuvali i branili obitelj koja je upravo to - izvor života i radosti te da su nam baš u ovim vremenima potrebni takvi susreti, kao živo svjedočanstvo o ljepoti života koji se krije i rađa unutar braka i obiteljskog zajedništva. Podsjetio nas je i da opće i povijesno iskustvo ljudskog roda svjedoči da je brak zajedništvo muškarca i žene, a obitelj zajedništvo roditelja i djece. U bračnom zajedništvu ljubavi oca i majke, djeca prepoznaju dobrodošlicu, radost prihvaćanja, toplinu i nježnost. Također je poručio svim neustrašivim majka-

ma i očevima da ih dar života koji su primili po svojoj djeci otvara i povezuje u mistični odnos s Bogom, darovateljem života. Na kraju je sve hrvatske obitelji pozvao da se što snažnije povežu i uključe u današnje društvo i njegov razvoj, jer obitelj je terapija i dijagnoza našeg hrvatskog društva, obitelj koja je otvorena životu nosi budućnost i radost.

U zaključku slavlja zadarski nadbiskup Želimir Puljić, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, poručio je još da su obitelji Božji dar te da su pozvane biti »duhovno gnijezdo« i »ognjište života«.

Euharistijsko slavlje završilo je hrvatskom himnom 'Lijepa naša' i pjesmom 'Zdravo, Djevo', a u zrak su pušteni baloni s hrvatskom, vatikanskom i zastavom Trećega nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji.

Nakon mise na Gospinom otoku organizirano je druženje svih sudionika uz hranu i koncert duhovne glazbe na kojem

su sudjelovali klapa »Sveti Juraj« HRM-e, Marija Husar Rimac, duhovno glazbeni sastavi »Emanuel«, »RiM«, »Abba« i zbor »Miho-vil«.

Okrijepljena duha i tijela oprostili smo se od naših dragih domaćina i dragog nam o. Ante i oko 14 sati zaputili nazad u Remete noseći dobre i važne poruke u našim srcima s nadom da ćemo ih svakodnevno u svojoj okolini i oživotvorivati.

Bog nudi dar života. Tko ga prihvati, njegov se život ostvaruje u punini, u potpunosti. Svjesno i neprestano odbijanje tog dara života ostavlja čovjeka u stanju smrtnosti.

Molitva za obitelj svetog Ivana Pavla II.

Bože, od kojega nam dolazi svako očinstvo na nebu i na zemlji, Oče, koji si ljubav i život, učini da svaka ljudska obitelj na zemlji, po tvome Sinu rođenom od žene i po Duhu Svetom, postane izvorom božanske ljubavi za uvijek nove naraštaje. Učini da tvoja milost vodi misli i djela roditelja, za dobro njihove obitelji i svih obitelji na svijetu.

Neka mladi naraštaji u obitelji nađu snažnu potporu za čovječnost i rast u istini i ljubavi!

Neka ljubav osnažena milošću sakramenta ženidbe, bude jača od svake nemoći i beznađa, koje zahvaćaju naše obitelji. Na kraju te molimo za zagovor svete nazaretske obitelji, da Crkva u svim narodima na zemlji, može plodonosno ispuniti svoje poslanje u obitelji i po obitelji, po Kristu našem Gospodinu, koji je put, istina i život, u vijeke vjekova. Amen.

ODRŽAN TRADICIONALNI ŽUPNI MALONOGOMETNI TURNIR

Druženje u lijepom ozračju

»Osim športskog natjecanja i poštene igre smisao je također župno i obiteljsko druženje«

Autor:
Krešo Šušnić

U nedjelju 9. rujna, održan je već tradicionalni župni malonogometni turnir. Prelijepo vrijeme, šport, zajedništvo, glazba i pjesma, domjenak te molitva na početku i na kraju turnira, učinili su čitavi dan posebnim i blagoslovljenim. Osim športskog natjecanja smisao je također župno i obiteljsko druženje koje se razvilo iz ideje uredništva župnog lista »Advocata Croatiae«. Nastupile su četiri ekipe, a prije početka natjecanja o. Danijel Čolo, župni vikar, predvodio je

zajedničku molitvu uz poruku međusobnog zajedništva kroz druženje i poštenu sportsku igru.

U finalu ekipa »sv. Terezija-Avila Čret« pobijedila je ekipu »VIN Klub« i time postala ovogodišnji pobjednik turnira. Treće mjesto zauzela je ekipa Advocata Croatiae dok je nagrada za športski »fair play«, odnosno korektnu igru i suigrače, zasluženno dodijeljena ekipi »Lješnjakovec«. Dodijeljene su i pojedinačne nagrade koje su zaslužili Mario Komerlin za najboljeg igrača i Denis Biško za najboljeg strijelca

iz ekipe »sv. Terezija Avilska«, dok je za najboljeg golmana turnira svojim sjajnim obranama nagradu zaslužio Ivan Hadžić iz ekipe »VIN Klub«.

Potom je uslijedio kratki blagoslov župnika o. Antonia-Marija Čirka i time nastavljeno još jedno ugodno druženje i zajedništvo na svim razinama župne zajednice okupljene na zajedničkoj večeri i pjesmi s tamburašima. Hvala svima koji su uložili svoje vrijeme i mogućnosti da sve prođe u najboljem redu i hvala svim dobročiniteljima koji su nam se pridružili ove godine. A najviše hvala dobrome Bogu koji nas je okupio i ove godine te molimo neka tako bude i dogodine.

NOVO RASPELO NA ČRETU

Radosno slavlje kršćanskog identiteta

Filijalna crkva sv. Terezije Avilske svoju zaštitnicu svake godine slavi prvu nedjelju iza 15. listopada kada se svečano održava proslava njezine svetkovine u Remetama. Ove godine razlozi za proslavu su se udvostručili. Naime, uz proslavu svetice, blagoslovljeno je i novo raspelo na mjestu križanja dviju ulica Jazbine i Čreta. Molitvu blago-

slova predvodio je remetski župnik o. Antonio-Mario zajedno sa župnim vikarima o. Ilijom Tipurićem i o. Danijelom Čolom te o. Jurom Zečevićem. U prigodnom nagovoru na blagoslovu raspela župnik je između ostalog naglasio:

»Križ je simbol koji svatko razumije. Raspela pored putova su i dio tradicije koji ističe neki zavjet, neki događaj zbog čega

je raspelo i postavljeno. Za nevjernika križ označuje samo patnju i bol, no mi vjernici gledamo drugačijim očima. Krist je na križu pobijedio smrt te je Isusovo raspeće postalo simbol pobjede nad svakim zlom.

Danas kada blagoslivljamo ovo raspelo neka ono postane za ovaj kraj i za našu filijalu znak našeg kršćanskog identiteta, znak mnogih milosti i svjedočanstava koja se događaju onima koji svjedoče da je Isus živ i da nam je po križu donijeto spasenje.«

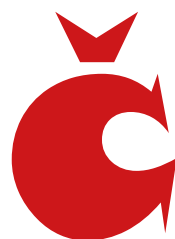
Nakon nagovora župnik je posebno zahvalio g. Stanku Gačiću, predsjedniku Gradske četvrti Maksimir, koji je predložio da se na križanju Jazbine i Čreta napravi raspelo i omogućio priliku za radostan događaj. »Bogu sam zahvalan na tome poticaju koji je osjetio u svome srcu. Zato mu najiskrenije zahvaljujem. Također zahvaljujem i vijećnicima gradske četvrti koji su podržali g. Gačića, te prepoznali važnost i značenje našeg kršćanskog identiteta koji neka po ovom raspelu ostane znak za buduće generacije.«

Poslije blagoslova svečanom procesijom krenulo se u crkvu gdje je svečanu svetu misu predslavio o. Jure Zečević.

Duhovna obnova Zajednice obitelji na Mrežnici

Autorica: Mirjana Svržnjak

Ilanovi Zajednice obitelji proveli su duhovnu obnovu od 9. do 11. studenog na Eko imanju Mrežnica. Dolazak u već poznato okruženje najavljuje radost zajedništva, dobru emociju i velika očekivanja. Nakon što su se svi smjestili i malo odmorili, duhovnik o. Danijel Čolo priredio je duhovni nagovor na temu Hvalospjeva ljubavi sv. Pavla (1 Kor 12,31-13,13). Himan posvećen ispravnoj uporabi darova Duha, tj. ljubavi koja se dijeli na uzvišenost ljubavi, njezina djela i neprolaznost. Naglasak je stavio na obiteljske i supružničke odnose u svjetlu Duha, jer kad naša ljubav počiva na Božjoj bezuvjetnoj ljubavi spremni smo biti strpljivi, milostivi, dobrotivi... ljubav nikad ne prestaje jer je sakramentom braka ucijepljena u vječnosti.

Slijedeći dan započeo je zajedničkim doručkom i svetom misom, nakon čega je uslijedio zajednički ručak u čijoj su pripremi svi htjeli pripomoći. Ručak je postao radosno slavlje povodom rođendana Ruže Ivančić te 28. godišnjice braka Emine i Damira Hanžek. Popodne su parovi iskoristili vrijeme jedno za drugog dok su o. Danijel i veća djeca čuvali mališane. Divno vrijeme, prekrasna priroda, vrijeme samo za sebe jest blagoslov koji su sudionici rado iskoristili, zahvalni Bogu i Majci Mariji za sve milosti kojih je bilo u izobilju. Imali su priliku produbiti zajedništvo sakramenta braka,

popričati, izbistriti, reći neizrečeno ili jednostavno uživati u darovanim trenucima.

Predvečer je uslijedilo skupljanje na još jedan nagovor čija je tema bila sveti zaborav. Svi smo bića koja pamte, ali »zaboravljajući« sve nevažno, otvaramo prostor u svom pamćenju za dobre stvari, a to je ljubav prema Bogu i bližnjemu. Živjeti u onome što je bilo, zatvara vrata onom što jest«. Brak jest putovanje jedno uz drugo prema vječnosti, prema punini. Vrijeme nosi i lijepe i ružne uspomene, uspone i padove zato je dobro očistiti srce i um od prošlosti i prepustiti se svetom zaboravu.

Posljednje jutro sudionici duhovne obnove, nakon zajedničkog doručka, iskoristili su za sakrament pomirenja, tj. svetu ispovijed te tako pripremljeni slavili svetu euharistiju i zahvalili Bogu na obilju milosti koje nam daruje. Staviti na papir i pretočiti u tekst vikend duhovne obnove, zajedništva, radosti i ljubavi za članove Zajednice obitelji jest izazov za mene ne vičnu pisanju. Stoga za kraj izdvajam citat iz predavanja o. Danijela: »Što više budemo gledali jedni druge Isusovim očima tim više će Božja ljubav dominirati nad našim slabostima«.

Prezime Gežin

Pripremio: Zlatko Šušnić

Gospodin Marijan Gežin potrudio se i u knjižici koju je izdao u vlastitoj nakladi, napravio je popis Gežina (Dolnji Bukovec) od 1784. godine, kada se rodio Mato Gežin, što znači da su njegovi roditelji već živjeli u Dolnjem Bukovcu. »Dolnji Bukovec kao selo više ne postoji, već je to sada Bukovačka cesta. Prostirao se od raskršća Bukovačke ceste i Jurja Vesi do izlaska Gornjeg Bukovca na Bukovačku cestu. Dolnji Bukovec je bilo prvo selo do stare gradske međe. Stara gradska međa je bila na raskršću Bukovačke ceste i Jurja Vesi. Tu se nalazila mitnica iz koje se kontrolirao protok roba iz sela u grad. Mitnica je ukinuta 1945. godine i tu se uselila obitelj Maskalan«.

U selu su živjeli starosjedioci kojih ima i danas, a prezimena su: Fak, Gežin, Golub, Grbavec, Kelemović, Novosel, Pašiček, Sršek. Prezimena Gežin iz Doljnog Bukovca, Jupar iz Gornjeg Bukovca i Fuliga iz Remeta su autohtona prezimena na ovom području i nema ih nigdje više u Hrvatskoj. Danas na području Doljnog Bukovca više nema prezimena Kelemović i Novosel. Većina muških potomka Gežin bili su svirači: Josip, Marko, Jakob Gežin i uz njih Jakob Novosel i Petar Pašiček.

Ova knjižica će za potomke prezimena Gežin imati veliku vrijednost jer su na jednom mjestu kronološkim redom popisane sve obitelji Gežin.

Župni zbor »Pharmacopea Coelestis« u Krku

S posebnom radošću, 17. studenog, župni zbor otišao je na zajedničko druženje u Krk. Članica župnog zbora Ana Čokor razveselila je zbor izvrsnom organizacijom počevši od autobusa i simpatičnog vozača, sve do susreta s domaćinom u gradu Krku, gospodinom Matom Mrakovčićem. Između toga zbor je posjetio samostan karmelićana gdje su ih dočekali o. Ivan Podgorelec i br. Nikola Kuruc s toplom kavom i čajem. Nakon okrijepe, zbor se pješice uputio u katedralu gdje je svetu misu predslavio o. Ivan zajedno s remetskim župnikom, a zbor vođen maestrom Tomislavom Habulinom pjesmom je ispunio katedralu duhovnom ljepotom. Nakon toga, zbor je kod g. Mrakovčića razgledao ljetni kamp za goste te vinski podrum i maslinike. Domaćin

osim po svojoj velikodušnosti, poznat je i po brojnim nagradama u proizvodnji maslinovog ulja, vina, rakije i likera. Nakon ugodnog druženja na objedu uz pjesme, puni dojmova zbor se uputio nazad u Zagreb.

Dan Župe i blagoslov »Beli Kipi«

Autor: Zlatko Šušnić

subotu 13. listopada 2018. godine uz proslavu 206. obljetnice naše Župe blagoslovljeni su obnovljeni »Beli Kipi« kod remetske škole. Kada prolazite križanjem Ulice Česmičkoga i Remeta, nasuprot remetske škole stoje dva obnovljena kipa, anđeo Gabriel stoji na stupu, a Marija kleći na postolju nasuprot anđela kao i prije obnove. Svečani blagoslov obavio je remetski župnik o. Antonio Mario Čirko uz asistenciju župnih vikara o. Ilije Tipurića i o. Danijela Čole, a blagoslov su uveličala remetska kulturno umjetnička društva prigodnim pjesmama.

Ova dva kipa pripadaju najstarijoj kame-
noj baštini pavlinskoga reda u Remetama.
Prilaz Remetama (misli se na neposrednu

blizinu svetišta) s južne strane obilježavaju dva novo obnovljena kipa koji simboliziraju Navještenje anđela Gabrijela Mariji.

Kipovi su bili u vrlo lošem stanju zbog starosti i utjecaja vremenskih uvjeta, no još je jedna nevolja nanijela štetu kipovima: dolazak partizana preko Remeta u Zagreb. Partizani su boravili na »Veselici« nekada kap-
tolskom vinogradu, gdje su zaposjeli vincilirsku kuću i cijelu livadu oko nje. Jedan je vojnik ležeći u travi opa-
zio kip anđela i svojom puškom naciljao anđelovu gla-

vu i skinuo je. Danas ima sve manje živih svjedoka prošlog vremena, kada se o tom događaju iz razumljivih razloga nije smjelo govoriti, a kamoli obnavljati kipove. Ipak za vrijeme župnikovanja o. Vjenceslava Miheteca kip anđela i Marije skinuti su sa postolja, obnovljeni i čuvaju se u crkvi kao najstariji kameni spomenici Svetišta. U našem listu »Advocata Croatiae« koji je izašao o Velikoj Gospi 2001. godine, uz članak o »Belim Kipima«, napisan je apel »Uredništvo Advocata Croatiae moli sve one koji bi mogli na bilo koji način pomoći u obnovi naslijeđene nam baštine da to učine na njima najprikladniji način«.

Ipak, prošlo je 17 godina od našeg apela, da bi zauzetošću za obnovu kipova o. Ilije Tipurića i obitelji Radić koji su svojom donacijom omogućili postavljanje replika, skoro istih kao i originali, ukrasili prostor ispred remetske škole.

Mi remetski župljani, moramo biti zahvalni obitelji Radić na ovoj nesebičnoj donaciji, kojom su se tako vrijedni povijesni kipovi ipak nakon 73 godine vratili na svoja mjesta i zasjali svojom puninom.

Sam Dan župe uz blagoslov »Beli Kipi« proslavljen je sv. misom i prigodnom propovijedi sa zahvalnošću donatoru za ovako veliko djelo koje je učinjeno i povijesno značajno. Nakon sv. mise nastavilo se u klausturu samostana uz program KUD-ova i zakusku.

Vura na tornju remetske crkve

listopadu 2018. godine dobili smo dopis i fotografije na poklon, od obitelji Lebarić iz Zagreba koje su ovjekovječile postavljanje sata na toranj remetske crkve. Gledajući stare slike u bakrorezu nije moguće utvrditi da li je u to vrijeme bio sat na remetskom tornju, ali se vide prozori, na kojem bi mogao biti sat. Gospodin Ante Sekulić u svojoj knjizi Remete navodi »Crkveni je zvonik nekoć bio visok 14 hvati i u njemu je bilo pet zvona, a najveće je bilo dar pavlina Mirka Eszterhazyja, zagrebačkog biskupa. Zvonik je stradao u požaru 1854. (na blagdan Svih svetih), kada su se zvona rastalila. Kao i danas, bila je nekoć ura«. Prema sje-

ćanju naše župljanke Dragice Bešić rođene Spudić, koja je išla u remetsku školu u vremenu drugog svjetskog rata sjeća se da je na tornju bio mali okrugli sat, ali nije nam poznato kada je ponovno postavljen.

Ako danas upravite pogled prema satu na tornju ispod sata uklesano je: Sv. God. 1950. Remetski župnik Leopold Rusan uzorno je vodio župu. Suradivao je s književnicima, slikarima, glazbenicima, arhitektima, a s druge strane vrsnim duhovnicima. Sve je to ostavljalo duboki trag u župi. Drugi svjetski rat i poratno vrijeme ostavilo je užas iza sebe. U to vrijeme ništa se nije značajno moglo raditi, uspio je jedino postaviti na toranj sat. Kako i kada je naš župnik došao u kontakt sa urarom Rudolfom Glivarcem nije nam poznato. Prema saznanju od gospodina Reinholda Lebarića i njegove sestre Silvije Lebarić čiji je otac Franjo Lebarić imao alatničarsku radionicu u Zagrebu zajedno sa gospodinom Alojzom Fideršegom, oba alatničari po struci i zajedno s urarom gospodinom Rudolfom Glivarcem izradili su uru na tornju remetske crkve. Iz razgovora s gospodinom Reinholdom i gospđom Silvijom sa-

Autor:
Zlatko Šušnić

Blagoslov sata 4. 5. 1952.

Blagoslov sata 4. 5. 1952.

znao sam da je urar Rudolf Glivarec donio mali okrugli rastavljeni sat po kojem je u alatničarskoj radionici njihova oca Franje Lebarića izrađen današnji sat. Što bi odgovaralo sjećanju naše župljanke da je na tornju bio mali okrugli sat.

Tadašnji zvonar Stjepan Šušnić svakog tjedna penjao se u toranj radi navijanja sata i usko surađivao s urarom Rudolfom Glivarcem radi održavanja sata. U prvo vrijeme mehanizam sata nije bio zaštićen pa se zbog vremenskih uvjeta često remetila točnost sata, kasnije je izrađen ormar za zaštitu satnog mehanizma. U emisiji Zagonetno putovanje, 7. lipnja 2014., koju vode gosp. Mladen Kušec i akademik Josip Bratulić, posvetili su Gradskim satovima, a između ostaloga spominjao se i sat na remetskom tornju kojeg je postavio Rudolf Glivarec.

Fideršeg, Glivarec i Lebarić

Ono što je od neprocjenjive važnosti u ovom opisu su fotografije koje su nam iz svoje obiteljske arhive poslali gospođa Silvija i gospodin Reinhold Lebarić na kojima stoji datum 4. svibanj 1952. godine - svečanost blagoslova ure koju je uz svečanu procesiju blagoslovio zagrebački pomoćni biskup dr. Josip Lach (u spomenici Salezijanaca sa zagrebačke Knežije spominje se da je biskup dr. Josip Lach dobro surađivao sa župnikom u Remetama). Biskup Lach rođen je u Varaždinu 1899. a umro u Zagrebu 1983. godine. Uz fotografije blagoslova imamo i fotografiju gosp. Franje Lebarića sa župnikom Leopoldom Rusanom i Rudolfom Glivarcem.

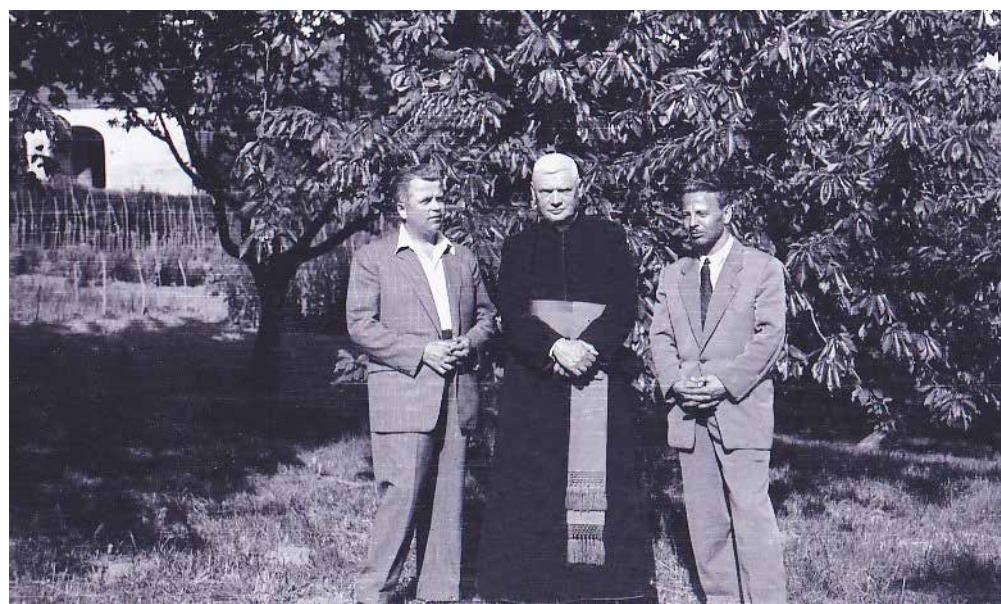
Zahvaljujemo gospođi i gospodinu Lebarić na ovom za nas dragocjenom poklonu fotografija i saznanju o satu na našem tornju remetske crkve.

Travanj 1952.

Lebarić, Rusan i Glivarec

Poljska, (2. - 6. listopada 2018.)

Svjetionici vjere

• *Papa Ivan Pavao II.: »Poruka Božanskoga Milosrđa uvijek mi je bila draga i bliska. Kao da ju je povijest upisala u tragična iskustva drugoga svjetskog rata. U one teške godine, ono je bilo posebni oslonac i neiscrpni izvor nade, ne samo za stanovnike Krakova, nego za cijeli poljski narod. To je bilo i moje osobno iskustvo koje sam sa sobom ponio na Petrovu stolicu i koje, na neki način, oblikuje sliku moga pontifikata.«*

Autobus od 57 hodočasnika zajedno sa župnikom 2. listopada krenuo je na dugo iščekivano hodočašće u Poljsku. Kolika je bila zainteresiranost govori podatak da je čak preko 20 župljana bilo na listi čekanja ukoliko netko od prijavljenih odustane. Vodič Slavo Mandurić svojim znanjem, ali i jednostavnošću, pristupačnošću i organizacijom osvojio je srca svih hodočasnika. Kroz pet dana hodočasnici su obišli mnoga mjesta: Budimpeštu; rudnik soli Wieliczka; Krakow; svetište sv. Ivana Pavla II (Krakow); svetište Milosrdnog Isusa (Krakow); samostan i grob sv. Faustine Kowalske sa slikom Milosrdnog Isusa (Krakov - Łagiewnik); marijansko svetište Jasna Gora (Cestohowa); Wadowice i rodnu kuću sv. Ivana Pavla II i Auschwitz. Hodočašćem su doživjeli iskreno zajedništvo, ljepotu molitve jednih za druge, ali i milosti koje su ponijeli svojim obiteljima i čitavoj župnoj zajednici.

Hrvatska i Poljska svjetionici su vjere u današnje vrijeme te stoga nije ni čudno da se to duhovno bogatstvo u ova dva naroda želi uništiti. S druge strane svjedoci smo toliko jasnog i snažnog Božjeg govora za 20. i 21. stoljeće koje se očitovalo upravo u Poljskoj. Tome u prilog govore činjenice koje su se dogodile na tri mjesta koje su remetski hodočasnici obišli: poruka Božjeg milosrđa, sv. papa Ivan Pavao II (Karl Wojtyła) i sv. Faustina Kowalska.

Ovo putovanje pomoglo je hodočascima da prodube nekoliko bitnih stvari. Faustina Kowalska (rođena 1905., preminula 1983.) živjela je u samostanu u Krakowu i prenijela poruku Božjeg milosrđa. Jedan od važnih trenutaka Isusova života i poslanja jest očitovanje njegova milosr-

Budimpešta

da, ljubavi koja je obuhvatila čitav svijet, a vrhunac je na križu. Isus je od sv. Faustine tražio da naslika sliku - Njega uskrsloga koji s trijumfalnim ali preblagim dostojanstvom otkriva svoje uskrslo i još uvijek probodeno srce iz kojega snažno izviru i svijetle zrake krvi i vode koje su potekle iz dubine njegova Milosrđa. Isus joj je u poruci rekao: »Želim da Moje milosrđe bude čašćeno; dajem čovječanstvu posljednju dasku spasa, to jest, sklonište Mojega milosrđa (Dnevnik 998) (...) To je znak posljednjih vremena, nakon njega doći će dan pravde. Još uvijek ostaje vremena, neka dakle pribjegu Izvoru Mojega milosrđa i okoriste se Krvlju i Vodom koja je za njih provrela« (Dnevnik, 848).

Karol Wojtyła, budući papa Ivan Pavao II koji je rođen u Wadowicama nedaleko od Krakova, tijekom svog vremena kao nadbiskup i kardinal Krakova upoznao se s porukom ove svete. Godine 1993. Ivan Pavao II. proglasio ju je blaženom, a 2000. svetom kad je nedjelju nakon Uskrsa proglasio Nedjeljom Božjeg milosrđa. Papa, tadašnji Wojtyła je, u vrtlogu II. Svjetskog rata, u poruci Milosrđa vidio prije svega odgovor na nesaglediv utjecaj zla u dvadesetom stoljeću čemu je sam bio svjedok: strahote nacionalsocijalizma, nevjerojatna trpljenja poljskoga naroda tijekom nacističke okupacije i nakon toga komunizam. Sjećajući se tih bolnih godina 1997.

Rudnik soli

Svetište Ivana Pavla II.

Svetište Ivana Pavla II.

je rekao: »Poruka Božanskoga Milosrđa uvijek mi je bila draga i bliska. Kao da ju je povijest upisala u tragična iskustva drugoga svjetskog rata. U one teške godine, ono je bilo posební oslonac i neiscrpni izvor nade, ne samo za stanovnike Krakova, nego za cijeli poljski narod. To je bilo i moje osobno iskustvo koje sam sa sobom ponio na Petrovu stolicu i koje, na neki način, oblikuje sliku moga pontifikata.« Papa nije mnogo izričito govorio o Faustini i njezinim porukama, ali je bio prožet njihovim sadržajem i značenjem. Veliki znak s neba bio je da je preminuo upravo u predvečerje svetkovine Nedjelje Božanskog milosrđa (2. travnja 2005.) koje je sam uveo u Crkvu.

Za kraj, upotpunjujući duboko promišljanje o ovom hodočašću, remetski župljani su po-

Svetište Božjeg milosrđa

Ispred crkve i samostana sv. Faustine Kowalske

Razgledavanje Krakowa

*Gospino svetište Jasna Gora kraj
Čenstohove*

*Crna Gospa u
svetištu Jasna Gora*

sjetili nacistički koncentracijski logor Aushwitz. On simbolizira svo ljudsko zlo i sve strahote koje čovjek bez Boga i pod utjecajem zla može učiniti. Nije slučajno da je taj logor upravo bio u blizini djelovanja ovih dvoje svetaca te Isusova ukazanja i poruke o njegovom Milosrđu. Zlo je predosjećalo da će se nešto važno dogoditi te je zato sva mržnja bila koncentrirana na tom području od svega 100 kilometara (Krakov – Wadowice – Aushwitz). No Bog je pokazao svoju svemoć i ljubav preko tog djela Poljske te zajedno s Hrvatskom i s porukom mira preko Marije, Kraljice mira pokazao nam put k spasenju i blagoslovu. Zato je ovo hodočašće bilo uistinu veliki blagoslov za sve sudionike, za župnu zajednicu i sve one koji su se preporučili u molitve naših hodočasnika.

Wadowice

Auschwitz

Auschwitz

Autorica:
prof. dr. Marijana Ivanov

Od punovrijednog zlatnog novca do digitalne valute

Novac je kroz povijest mijenjao obilježja, načine emisije i izdavatelje, no ne i svoju temeljnu funkciju sredstva plaćanja. Nakon prvotnih oblikanaturalnog novca - poput školjki, žita, krzna i kože različitih životinja, metalni kovani novac tisućljećima je pratio razvoj ljudskog društva. To uključuje i ne tako davno razdoblje srebrnih i zlatnih kovanih kao posljednjih povijesnih oblika punovrijednog novca - za razliku od današnjeg simboličkog novca u formi gotovine i depozita na transakcijskim računima.

S obzirom da je vrijednost zlatnog i srebrnog novca ovisila o materijalnom sadržaju, a ponuda novca bila ograničena količinom raspoloživog metala, za očuvanje stabilne vrijednosti novca u prvotnim monetarnim sustavima nije bila potrebna središnja banka. Cijene su dugoročno bile stabilne, iako su oskudice hrane, nova otkrića metala i druge neravnoteže između monetarnih i realnih kretanja ponekad uzrokovali privremeni izraženiji rast cijena. Međutim, za razliku od današnjeg vremena kada se rizici financijske nestabilnosti uglavnom javljaju zbog prekomjerne emisije papirnateg i knjižnog novca (s utjecajem na razvoj inflacije u terminima cijena roba i usluga ili razvoj financijskih mjehura na tržištima dionica, nekretnosti, kriptovaluta i druge imovine), u razdoblju zlatnog/srebrnog standarda daleko češći problem bila je oskudica zlatnog novca u odnosu na ekspanzirajuće potrebe gospodarstva.

Kovanje zlatnika/srebrnjaka najčešće je bilo privilegija vladara i izvor njihovih prihoda od kovničke dobiti, a što je u današnjem monetarnom sustavu zamijenila dobit od emisije novčanica i kovanica kao prihod središnjih banaka i/ili države. Ujedno, kao što i danas dio novca stvara privatni sektor uključujući knjižni depozitni novac na tekućim računima i žiro računima koji u značajnoj mjeri nastaje temeljem kreditne aktivnosti banaka, tako je nekada postojala praksa privatnog kovanja novca, a još 19. stoljeću i praksa emisije papirnatih novčanica od strane mnogobrojnih privatnih banaka. Zbog

toga su istodobno cirkulirale različite kovanice s obzirom na vanjska obilježja, metalni sadržaj i intrinzičnu vrijednost, kao i različite novčanice s obzirom na njihovu prihvaćenost od strane javnosti i povjerenje prema bankama koje su ih izdavale.

Prelazak u društvo bez gotovine

Kako su današnje novčanice i kovanice oblik javnog novca koji emitira središnja banka (i eventualno država u slučaju kovanica), rasprave o postupnom povlačenju gotovine iz optjecaja a potom i prelasku u društvo bez gotovine nerijetko se vode u smjeru koji zagovara povratak na privatno emitirani novac. Jedni u toj ulozi vide Bitcoin i druge lokalno ili globalno emitirane kriptovalute. Drugi umjesto kriptovalutazagovaraju tokene i tehnologiju distribuirane knjige uz rastuću ulogu fintech poduzeća koja omogućavajući P2P (person-to-person) transakcije isključujući potrebu za posredovanjem banaka u području pružanja financijskih usluga i usluga platnog prometa. Za treće je prihvatljiv nestanak gotovine iz optjecaja uz dominaciju depozitnog bankovnog novca koji podržan tehnološkim inovacijama omogućuje relativno brz i siguran prijenos sredstava s računa na račun, dok četvrti zagovaraju usporedno uvođenje digitalne valute emitirane od strane središnjih banaka kao temelja monetarnog sustava neovisno o brojnosti i značaju ostalih bezgotovinskih platnih instrumenata.

Prilično je izgledno da će već kroz nekoliko desetljeća gotovina biti ukinuta ili barem dio nje – posebno u slučaju novčanica velike vrijednosti koje uglavnom nisu vezane uz svakodnevne gotovinske transakcije stanovništva nego se znatno više potražuju za potrebe pohrane i prijenosa novca stečenog od ilegalnih aktivnosti uključujući utaje poreza, trgovinu drogom, oružjem i ljudima te financiranje terorizma. No, naivno je vjerovati da će umjesto gotovine temelj budućeg monetarnog sustava predstavljati privatno emitirani novac na računima kod banaka ili kriptovalute i tokeni različitih privatnih izdavatelja. Ne samo zato što bi time središnje banke i države izgubile prihod od emisijske dobiti, nego zato što nije praktično imati bezbroj valuta u funkciji novca kao mjere vrijednosti. Zato što u slučaju financijskih poremećaja kod privatnih izdavatelja platni sustav i dalje treba funkcionirati, odnosno

treba postojati opće prihvaćeni novac iza kojeg stoje središnja banka i država kao čuvari njegove vjerodostojnosti i zakonom zagarantirane zamjenjivosti za robe i usluge. Dodatno, nimalo nevažni nisu rizici financijske i makroekonomske nestabilnosti koje može izazvati nekontrolirana i prekomjerna privatna emisija novca i novčanih surogata – a što je dovoljno puta dokazano kroz povijest ranijih monetarnih sustava.

Evolucija monetarnih sustava

Prvi organizirani monetarni sustavi razvijenim ekonomijama vežu se uz razdoblje bimetalizma kada je vrijednost nacionalne valute bila vezana istodobno uz dva metala npr. zlato i srebro ili neku druge kombinaciju dviju valuta – uz isprva tržišno određen, a kasnije administrativno definiran paritet odnosa vrijednosti između dva metala. Daljnju fazu evolucije monetarnih sustava predstavljao je prelazak na monometalizamsrebra, zlata ili drugometalne valute, ovisno o dostupnosti metalne sirovine za izradu novca.

Optjecaj srebrnih, zlatnih ili drugih kovanica najpoznatije je obilježje ranih sustava metalne valute, dok su s vremenom uz ili umjesto zlatnih kovanica u optjecaju znatno češće cirkulirali različiti oblici certifikata, uputnica, banknota, odnosno novčanica izdanih na temelju zlata deponiranog kod privatnih banaka. Takve novčanice su u svakodnevnom transakcijama bile prihvaćene u ulozi novčanih surogata za potrebe odvijanja razmjene i mogle su se bez dodatnih troškova zamijeniti za zlato kod banaka koje su izdale. Međutim, za razliku od zlatnih kovanica, novčanice nisu predstavljale novac u funkciji zakonskog i definitivnog sredstva plaćanja te su ih sudionici trgovinskih transakcija mogli odbiti i zatražiti plaćanje/razmjenu u novcu (zlatnim kovanicama).

Povlačeći paralelu s današnjim oblicima novčanih surogata poput depozitnog novca u bankama i kreditnih kartica čija prihvaćenost u razmjeni za robe i usluge počiva na povjerenju, na isti način je opća prihvaćenost banknota u vrijeme zlatnog standarda bila je rezultat povjerenja javnosti i praktičnosti njihova korištenja u odnosu na službeni zlatni novac. S druge strane, zlorabe banaka u vidu kreditne emisije novčanica znatno iznad zlatnog pokrića i posljedično nemogućnosti isplate novčanica u zlatu, do-

vodile su do povremenih monetarnih kriza. Stoga je u pojedinim razdobljima, ali s trajanjem i nekoliko desetljeća, bila na snazi zakonska suspenzija konvertibilnosti novčanica u zlato. Taj se problem nastojao riješiti ograničavanjem prava emisije novčanica na jednu privatnu banku koja je ujedno obavljala određene poslove za državu i imala poseban status »središnje« banke, što je na primjer u slučaju Engleske ozakonjeno 1844. kada emisija novčanica postaje ekskluzivno pravo Banke Engleske (preteče današnje središnje banke Ujedinjene Kraljevine). Međutim, time nije zaustavljena praksa djelomične emisije novčanica iznad zlatnog pokrića. S jedne strane ona je bila opravdana zbog rastućih transakcijskih potreba gospodarstva (što vrijedi i danas s aspekta emisije i uloge novčanih surogata koji u funkciji sredstva razmjene zamjenjuju i dopunjuju optjecaj novca), dok je s druge strane bila posljedica ovisnosti emisijske banke od države koja je zbog financiranja ratova ili drugih državnih potreba zahtijevala povlačenje zlata iz banke (za potrebe plaćanja uvoza) ili emisiju novčanica iznad zlatnog pokrića.

Povijest emisije novčanica prepuna je zapisa o monetarnim nestabilnostima, kako u vrijeme kada su novčanice imale određeno zlatno pokriće, tako još više znatno više nakon prelaska u monetarni sustav papirnate valute bez zlatnog pokrića – kada sutijekom 20. stoljeća mnoge zemlje tiskanjem novca i prekomjernom emisijom kredita (središnje banke i banaka) nastojale riješiti strukturne slabosti vlastitih ekonomija, a umjesto toga završile u stanju galopirajuće inflacije. Pri tome je s aspekta mogućih inflatornih učinaka i razvoja financijskih kriza čak i nebitno radi li se o prekomjernoj emisiji novca ili prekomjernoj emisiji novčanih surogata poput mjenica, banknota u vrijeme zlatnog standarda, depozitnog novca stvorenog prekomjernom kreditnom aktivnošću banaka danas ili emisiji kriptovaluta – koje nisu novac nego oblik imovine, a se koriste u nacionalnim i globalnim plaćanjima izvan kontrole bilo koje središnje banke ili države.

S druge strane i premala količina novca u optjecaju može biti problem. Iako se često navodi kao superioran, klasični zlatni standard sa zlatom u optjecaju nije bio savršeni monetarni sustav jer je upravo ograničena količina zlata u odnosu na rastuće potrebe ekonomije dovela do njegovog sloma. Zamijenjen je stoga sustavom zlatne valute na bazi zlatnih poluga u kojem umjesto zlatnog novca ulogu zakonskog sredstva plaćanja (legal tendera) preuzimaju novčanice. Ujedno ukinuta je apsolutna konvertibilnost (zamjenjivost) novčanica za zlato čime je omogućena znatno veća emisija novca od zlatnog pokrića. Međutim, zbog prekomjerne emisije novčanica takve suštinske promjene u monetarnom sustavu nisu prošle bez većih cjenovnih, financijskih, ekonomskih, političkih i socijalnih turbulencija i kriza koje su uz brojne druge faktore nepovjerenja i nestabilnosti na unutarnjoj i vanjskoj (svjetskoj) razini obilježile razdoblje između dva svjetska rata – pa i bile njihov uzrok.

Po završetku Drugog svjetskog rata povratak u stanje globalne monetarne stabilnosti ostvaren je osnivanjem Međunarodnog monetarnog fonda i uspostavom bretonwoodskog-

zlatno-dolarskog standarda temeljenog na fiksnom tečaju američkog dolara za zlato te fiksnom tečaju ostalih članica Fonda za američki dolar, čime su i članice bez zlatnih rezervi mogle održavati stabilnost i povjerenje u nacionalne valute kroz indirektnu vezu sa zlatom. Međutim, ni bretonwoodski standard nije mogao vječno opstati, a posebno ne u uvjetima ekspanzivne emisije američkog dolara koja je dovodila do odudaranja njegovestvarne vrijednosti u odnosu na administrativno fiksiran tečaj za zlato.

U konačnici nakon devalvacije i ukidanja konvertibilnosti američkog dolara koji su doveli dosloma bretonwoodskog zlatno-dolarskog standarda (i naftnih kriza 70-ih godina 20. stoljeća) razvio se suvremeni sustav papirnate valute bez zlatnog pokrića. Umjesto ranijih režima fiksnog deviznog tečaja, valute velikih naprednih ekonomija SAD-a, europodručja, UK-a, Japana i drugih danas su u režimu slobodno plivajućeg deviznog tečaja, a njihove središnje banke kao izdavatelji ne samo da su kreatori domaćih monetarnih i ekonomskih kretanja nego su i kreatori globalnih zbivanja. S druge strane, zbog osjetljivosti na vanjske/globalne poremećaje, male otvorene ekonomije primorane su na održavanje većeg ili manjeg stupnja stabilnosti tečaja domaće valute u odnosu na određenu referentnu svjetsku valutu (američki dolar, euro, ...), što uz emisiju domaćeg novca na temelju deviznog pokrića u svjetskim valutama znači i ograničeni manevarski prostor monetarne politike u takvim ekonomijama.

Fiat novac

Neovisno radi li se o svjetskim valutama vodećih ekonomija ili lokalnim valutama malih ekonomija, suvremeni *fiat* novac nema unutarnju vrijednost i nije vezan za zlato i njegovo količinsko pokriće. Današnji novac samo reprezentira određenu vrijednost, a temelj monetarnog sustava predstavljaju povjerenje i održavanje određene ravnoteže između ekspanzije u monetarnom/financijskom sustavu u odnosu na realnu ekonomiju (odnosno deviznih rezervi i domaćeg novca u slučaju zemalja s fiksnim upravljano-plivajućim tečajem). Pritom, očuvanje povjerenja i cjenovne stabilnosti uvelike ovisi o kredititetu središnjih banaka koje od početka 20. stoljeća (iako i znatno ranije) postaju okosnice nacionalnih (ili nadnacionalnih) monetarnih sustava - institucije koje osim što emitiraju novčanice (gotovinu) kao zakonsko i definitivno sredstvo plaćanja obavljaju i niz drugih funkcija uključujući: vođenje monetarne politike, nadzor i kontrolu banaka, nadzor platnog i druge.

Povijesni razvoj novca i monetarnih sustava, uključujući i očekivani prelazak u društvo bez gotovine, dinamički su procesi determinirani tehnološkim dostignućima i društveno-ekonomskim napretkom. Isto tako uvjetovani su promjenama regulatornih okvira koji određuju što u određenoj ekonomiji predstavlja *legal tender* – obvezno prihvaćeni novac u funkciji zakonskog i definitivnog sredstva plaćanja (osim ako nije dogovoreno drugačije) i pravno priznatog sredstva konačnog izmirenja duga, u nominalnoj vrijednosti bez dopuštenih dodatnih naknada. Uobičajeno je to novac u domaćoj valuti,

odnosno u slučaju valutnih unija to je novac u jedinstvenoj valuti poput eura, dok u službeno euroiziranim (dolariziranim) ekonomijama pravni okvir istu ulogu može dodijeliti određenoj stranoj valuti. Dodatno regulativa određuje instrumente plaćanja koji imaju status *legal tendera* – obvezno prihvaćenog zakonskog sredstva plaćanja, a koji se danas veže isključivo uz gotovinu – novčanice i kovanice koje emitira središnja banka (i eventualno država u slučaju kovanica). S druge strane korištenje gotovine je sve manje zastupljeno u platnim transakcijama, dok se istodobno bilježi ekspanzija raznovrsnih bezgotovinskih platnih instrumenata i sustava plaćanja.

Pored gotovine, novčanu ponudu u zemlji čini i depozitni novac na transakcijskim računima kod banaka koji u funkciji novčanog surogata obavlja funkciju sredstva razmjene čime praktično (i uz dogovor između stranaka u platnoj transakciji) obavlja ekonomsku funkciju novca te iznosima i obujmom korištenja značajno premašuje iznos gotovine u optjecaju. Međutim, čekovi i debitne kartice vezani uz korištenje depozitnog novca i njegov transfer s transakcijskog računa jednog ekonomskog subjekta drugom, kao ni naveliko korištene kreditne i prepaid kartice nisu obvezno prihvaćeni platni instrumenti za razliku od gotovine s obilježjem *legal tendera* kojeg izdaje središnja banka (i eventualno država u slučaju kovanica). Aktualni trend marginalizacije upotrebe gotovine i eventualna zamjena gotovine digitalnom valutom emitiranom od strane središnje banke ili države s jedne strane, u odnosu na potpuno povlačenje gotovine iz optjecaja uz prenošenje funkcije zakonskog i definitivnog sredstva plaćanja na depozitni novac ili druge oblike digitalnih zapisa o pravu potraživanja koje emitira privatni sektor (s druge strane) - stoga su dva bliska ali i dva bitno različita procesa.

Valuta povjerenja

Od svih platnih instrumenata zahtjeva se visok stupanj sigurnosti i učinkovitosti u cilju održavanja povjerenja u valutu i promicanja učinkovitog gospodarstva, što naglašava ulogu nadzora platnog sustava kroz autoritet središnjih banaka zaduženih za promicanje njihova nesmetanog funkcioniranja. S druge strane, tehnološka dostignuća – uključujući digitalna imovinska prava poput

kriptovaluta i tokena tefintech inovacije u vidu tehnologije distribuirane knjige (engl. distributed ledger technologies, DLT) - predstavljaju nove bezgotovinske platne mogućnosti izvan nadzora središnjih banaka i regulatora tržišta kapitala. Pri tome domet njihova utjecaja nije samo u supstituciji novca i klasičnih bezgotovinskih platnih instrumenata pri kupnji roba i usluga, nego je znatno više usmjeren na izvršavanje transakcije na dioničkim i drugim financijskim tržištima te ulogu fintech kompanija u podupiranju procesa disintermedijarizacije u aktivnostima kreditiranja i zaduživanja, elektroničkog transfera sredstava te bezgotovinskih plaćanja.

Kao i u slučaju gotovine, povjerenje je baza na kojoj počiva i korištenje svih današnjih oblika bezgotovinskih platnih instrumenata i sustava plaćanja, uključujući čekove, kartice, internetsko i mobilno bankarstvo, kriptovalute, tehnologiju distribuirane knjige itd., a navedeno uključuje različite dimenzije povjerenja:

- povjerenje u monetarni sustav koji omogućuje zamjenu bezgotovinskih prava potraživanja (digitalnih zapisa) u gotov novac;
- povjerenje u zaštitu osobnih podataka i sigurnost osobne imovine korisnika bezgotovinskih platnih instrumenata i sustava;
- povjerenje u središnju banku kao emitenta gotovog novca i instituciju zaduženju za očuvanje stabilnosti cijena i financijske stabilnosti te kontrolu ukupne ponude novca;
- povjerenje u banke kao izdavatelje depozitnog novca na transakcijskim računima, odnosno »čuvare« svih ostalih depozita poput *a vista* i oročenih štednih uloga;
- povjerenje u izdavatelje debitnih, kreditnih i drugih platnih kartica te sustave koji omogućuju sigurnost njihova korištenja;
- odnosno povjerenje u fintech poduzeća i nove ekosustave bezgotovinskih plaćanja koji počivaju na kombinaciji kriptografije *ipeer-to-peer* (P2P) mreže uz dijeljenje i obradu podataka bez jednog centralnog sustava upravljanja - izvan reguliranog bankovnog sustava i izvan kontrole središnjih banaka.

Radi očuvanja povjerenja i financijske stabilnosti, put ka nestanku gotovine iz optjecaja

ujedno je i put razvoja digitalnih valuta središnjih banaka. S obzirom da je za današnji novac ionako nebitan njegov materijalni sadržaj i fizičko postojanje, digitalni zapisi emitirani u privatnom sektoru i digitalne valute koje emitira središnja banka (javni sektor) logičan su put daljnje evolucije simboličkog novca. No, nisu svi za takvu promjenu spremni. Gotovina je temeljni instrument plaćanja za starije osobe, stanovništvo u ruralnim krajevima, kao i u platnim transakcijama koje obavljaju djeca, kućanstva s nižim dohocima te financijski i socijalno isključene osobe. Stoga je za očekivati da će se prelazak u društvo bez gotovine odvijati postupno, npr. uz ukidanje optjecaja novčanica u visokim denominacijama i zadržavanje nižih apoeni novčanica i kovanica u optjecaju, kako bi se kroz nekoliko desetljeća stvorili uvjeti za potpuni prelazak u monetarni sustav digitalne valute.

Međutim, u pojedinim zemljama to je moguće i relativno skoro - već 2030. u Švedskoj i Norveškoj. Iako gotovina u Švedskoj i dalje predstavlja zakonsko sredstvo plaćanja, zbog naveliko korištenih debitnih i kreditnih kartica regulativa već danas omogućuje trgovinama, restoranima i drugim prodajnim mjestima da ograniče (ne prihvaćaju) plaćanja u gotovini, kao i pravo banaka da ograniče gotovinske transakcije. Pojedine banke u Engleskoj onemogućile su svojim klijentima podizanje gotovine putem bankomata i obavljanje gotovinskih transakcija u poslovnica, a i naše banke u Hrvatskoj polako nas usmjeravaju ka budućim promjenama pa su naknade za platne transakcije u poslovnica već nego za plaćanja internetskim i mobilnim bankarstvom. Beskontaktna plaćanja već su odavno moguća putem debitnih i drugih kartica do iznosa 100 kuna (odnosno uz PIN i više), čime i brzina plaćanja bezgotovinskim instrumentima nije znatno niža nego u slučaju plaćanja gotovinom. Nije ništa manja ni sigurnost, jer kao što gotovina može biti krivotvorena ili ukradena na sličan način (ali uz znatno manju vjerojatnost) moguće su zlorabe i krađe vezane uz korištenje bezgotovinskih instrumenata.

Mobiteli kao sve više korišteno sredstvo za izvršavanje plaćanja danas su cjenovno dostupni, a kako sada stvari stoje oni će nam u budućnosti biti jedno potrebni kada napustimo svoj topli dom i krenemo u kupovinu ili kada on-line shopping odrađujemo usput - bilo na kavi, na poslu, čekajući djecu pred školom i slično. Na njima može biti pohranjeno ili putem njih dostupno sve što nam je važno u osobnom i poslovnom životu. No što u slučaju hakerskih napada ili solarnih oluja - što kada ili ako povjerenje u suvremene tehnologije i sigurnosne sustave bude ugroženo. Naposljetku pitanje je i koliko smo spremni sve osobne podatke i informacije o mjestu, iznosu i sadržaju kupnja podijeliti s drugima - bile to banke ili država. Nestankom gotovine i anonimnosti plaćanja pružatelji platnih usluga i država imat će još veći uvid u sve ono što želimo i ne želimo podijeliti s drugima - a to nisu samo informacije prikupljene u svrhu sprječavanja poreznih utaja i drugih ilegalnih aktivnosti - to je naš život pretočen u mnogobrojne baze podataka i digitalne zapise.

TEREZIJA MARTIN – SVETA TEREZIJA OD
DJETETA ISUSA

Hodočašće u Rim i boravak u Nici (1887.)

Mlada Marija-Franciska-Terezija Martin (čita se »Marten«) iz Alençon rodila se 1873. godine. Postala je sveta Terezija od Djeteta Isusa i Svetog Lica – »Mala Terezija«. Umrula je 1897. godine u Lisieuxu. Proglašena je blaženom (1923.), svetom (1925.), suzaštitnicom misija (1927.) i naučiteljicom crkve (1997.). Zaštitnica je nadalje književnika, avijatičara, cvjećara, oboljelih od tuberkuloze, AIDS-a itd. Zaštitnica je ili suzaštitnica mnogih zemalja: Francuske, Australije, Rusije, Južne Afrike, mnogih gradova i ustanova. U Hrvatskoj danas njeno ime nose »Župa sv. Terezije od Djeteta Isusa« u Zagrebu, »Karmel sv. Male Terezije« u Kloštar Ivaniću, zaštitnica je Hrvatske provincije karmelićanki Božanskog Srca Isusova i njenih dječjih vrtića

i domova, kao i niza drugih crkvenih ustanova. Veliki broj crkava u Hrvatskoj ima njezine oltare, kipove i slike. Među svecima se lako prepoznaje po svome svetačkom atributu – ružama, čije laticice simboliziraju obilje milosti koje vjernici primaju po zagovoru ove simpatične svete. Tijelo joj je ostalo do danas neraspadnuto. Godine 1907. sveti papa Pio X. nazvao ju je »najvećom sveticom novog doba«. I u našim krajevima kod mnoge je djece i roditelja poznata »popularna« molitvica:

»Terezijo mala,
ponizno te molim,
ti Isusu reci,
da ga jako volim.«

Godine 2008. svetim su proglašeni i njeni roditelji, a 2015. pokrenut je po-

stupak također za beatifikaciju i kanonizaciju i njezine rođene sestre Leonije.

Terezija je hodočastila 1887. zajedno s njezinim ocem Ljudevitom i sestrom Celinom u Rim gdje je »shvatila svoje zvanje i nije joj bio predalek put ići po tako korisnu spoznaju«. Već prije toga osjetila je redovničko zvanje, željela je ući u karmelski samostan, ali je bila premlada pa joj crkveni i samostanski poglavari nisu to dopustili. U Rimu je osobno zamolila tadašnjega papu Leona XIII. za dopuštenje te je ušla u samostan redovnica karmelićanki u dobi od petnaest godina (1888.). U njemu je proživjela devet godina vršeći s velikom ljubavlju, prema Bogu i ljudima, redovite samostanske dužnosti, jer »samo ljubav vrijedi!«. Po nalogu njezinih samostanskih poglavarica opisala je svoj samostanski život koji je nakon njezine smrti objavljen pod naslovom: *Povijest jedne duše. Autobiografski rukopis svete Terezije od Djeteta Isusa*. Ovdje navodimo prijevod iz 8. hrvatskog izdanja, Zagreb 2005.

Među ostalim, u spomenutoj autobiografiji Terezija govori o svom putovanju u Rim. Spominje što ju je veselilo na hodočašću, što žalostilo i što nije vrijedno niti spomena, a što je nama »jako važno«.

Hodočasnici su krenuli na put vlakom iz Pariza 7. studenoga 1887. Prolazeći kroz Švicarsku divila se »planinama kojih se vrhunci gube u oblacima«, »vodopadima koji se ruše na tisuću različitih načina« i »dubokim dolinama punim gorostasnih paprati i ružičastih vriljesaka«. Prvi grad Italije u kojem su se zaustavili bio je Milano u kojem su hodočasnici razgledali »do najsitnijih pojedinosti« katedralu »svu u bijelom mramoru, s njezinim kipovima, tako brojnim da bi mogli sačinjavati gotovo nebrojen narod«. Razgledali su i groblje »Campo santo« koje je hodočasnike »još više očaralo nego katedrala«. Terezija piše da Venecija u kojoj su se također zaustavili »nije bez čara, ali ja« – kaže Terezija – »nalazim da je taj grad žalostan zbog »strašnih zatvora« u koje se dolazi preko Mosta uzdisaja«. Nakon Venecije hodočasnici su se u Padovi »poklonili jeziku sv. Antuna«, a u Bolonji su vidjeli sv. Katarinu »kojoj se na licu vidi trag od poljupca Djeteta Isusa«. Posebno je bila oduševljena Loretom: naime, to mjesto odsjeva »mirom, veseljem i siromaštvom«, u njemu je sve »jednostavno i priprosto«. Terezija je bila jako uzbuđena

kad je ondje ušla u svetu kućicu, dakle, kad se našla »pod istim krovom kao nekoć Sveta Obitelj«; a najveću je utjehu doživjela kad je »primila samog Isusa u njegovoj kući« i što je bila »njegov živi hram na samom onom mjestu koje je On počastio svojom nazočnošću«.

Glavni cilj hodočašća je bio Rim u koji su stigli 13. studenoga 1887. Terezija piše da je mislila da će u njemu »naći utjehu« ali je »našla križ!« Posjetili su Kolosej u kojem su mnogi »mučenici prolili svoju krv za Isusa«. Katakombe su na nju ostaile »vrlo ugodan dojam«, one su »upravo takve kako sam ih zamišljala čitajući njihov opis u životu mučenikâ«, a Cecilija (čija se grobnica u njima nalazi) od tada je postala njezina »najmilija svetica, pouzdana prijateljica« jer ju je sve »na njoj očaralo, osobito njezino odricanje, njezino neograničeno pouzdanje što ju je osposobilo da ulije ljubav prema djevičanstvu i u one duše koje nikada nisu željele drugih radosti osim radosti ovoga života«. Za Tereziju pohod crkvi sv. Agneze bio je također ugodan. Uz spomenuto hodočasnici su šest dana razgledavali i ostale znamenitosti Rima. Dan kojemu se posebno veselila ali ga se »ujedno i bojala« bio je 20. studeni; naime tada je bila audijencija kod pape Leona XIII. kojega je osobno zamolila da joj dopusti da: »uđem u Karmel s petnaest godina«. On joj je odgovorio: »učini kako odluče poglavari!«. Nakon toga hodočasnici su posjetili Pompeje i Napulj te Asiz koji odiše »mirisom kreposti sv. Franje i sv. Klare«. U Firenci je »s velikim zanimanjem razgledala sveta mjesta«, posebno što je mogla »gledati sv. Magdalenu de Pazzi u koru karmelićanki«. Terezija piše da su prije povratka u Francusku posjetili Pisu i Genovu. Opisala je Azurnu obalu kroz koju je vozio vlak slijedećim riječima: »Putem smo imali veličanstven pogled. Čas smo se vozili uz more, i željeznica mu je bila tako blizu da mi se činilo da će valovi doseći do nas... Čas smo prolazili ravnica zasađenim narančama sa zrelim plodovima, zelenim maslinama s rijetkim lišćem, velikim palmama. ...Uvečer smo vidjeli brojne male luke na moru...« Sve te zemaljske ljepote su ispunjavale njezinu dušu, ali nije za tim žalila jer su »nebeske ljepote« bile »predmet njezinih želja«.

U svojoj autobiografiji *Povijest jedne duše* Terezija sama nigdje ne spominje da je boravila u Nici, a o tome ne govore niti nje-

zini životopisci. Mnogo godina tijekom ljetnih praznika zamjenjivao sam župnika na talijanskoj misiji u tom nekoć talijanskom gradu i pronašao da je Terezija boravila u spomenutom gradu dva dana kad se vraćala vlakom iz Rima. O tome svjedoči arhivska građa, a i spomen-ploča na hotelu u kojem je odsjela. To je bilo 28. i 29. studenoga 1887. godine. Na broju 24, u ulici Rue Saint-François de Paule, nalazi se hotel »Hôtel Nice Beau Rivage«, a prema moru, prema jugu (Quai des États Unis) na hotelu se nalazi spomen-ploča koja podsjeća na boravak Terezije Martin, sv. Male Terezije, u tom gradu. Na fasadi hotela nalaze se i druge spomen-ploče velikanima koje podsjećaju goste hotela i prolaznike da su tu oni boravili (npr. Anton Pavlović Čehov, Henri Matisse itd.). Na bijeloj spomen-ploči piše za sv. Tereziju od Djeteta Isusa da je mlada Tereza Martin koja je kasnije postala sv. Terezija od Djeteta Isusa i Svetog Lica na svome povratku iz Rima boravila u ovom hotelu od 28. do 29. studenoga 1887., a na kraju je dodano tko je podigao ploču. Ispod toga je dodano na crnoj spomen-ploči da je nju papa Ivan Pavao II. proglasio 19. listopada 1997. naučiteljicom Crkve te da je ona 33. po redu dobila taj časni naslov. Doslovno piše na bijeloj spomen-ploči: LA JEUNE THÉRÈSE MARTIN DEVENUE PLUS TARD STE THÉRÈSE DE L'ENFANT JÉSUS À SON RETOUR DE ROME SÉJOURNA DANS CET HÔTEL DU 28 AU 29 NOVEMBRE 1887 – ÉRIGÉE PAR LA P.H.M. –, a na crnoj spomen-ploči je dodano: *Proclamée 33ème Docteur de l'Eglise le 19 Octobre 1997 par le Pape Jean-Paul II.*

Ne samo Nica, sa svojim brojnim ljepotama i znamenitostima, nego i spomen-ploča na ovom hotelu u kojem je boravila Svetica mogu biti zanimljivi i vrijedni za hrvatske i ostale hodočasnike, osobito za štovatelje Male Terezije, npr. kada putuju u marijanska svetišta Lurd i (ili) Fatimu. Naime, i hrvatski hodočasnici i njihovi vodiči tada gotovo uvijek prolaze i zadržavaju se određeno vrijeme i u Nici.

Matija Berljak

JUČER-DANAS-SUTRA

»Pazite kako slušate (Lk 8, 18)«

Autorica:
Jadranka
Bizjak Igrec

Danas je, više nego ikada, potrebno temeljito poznavati vrijeme u kojem živimo, dinamiku raznih događanja na svim životnim područjima: radnim, vjerskim i obiteljskim. Mogućnosti koje označavaju današnje vrijeme ponekad se čine teške, ponekad sramotne, ograničavajuće i prepune nepravde. U vremenu kada se sve više spas traži u inozemstvu, postavlja se pitanje kako je došlo do toga da mladi čiji roditelji su životom branili domovinu sve više odlaze iz nje. Jesmo li kao društvo doprinijeli beznadju koje je rezultiralo enormnim iseljavanjem. Gdje je nestao inat i želja za pravdom? Kao nit se provlači pitanje želimo li uopće svjetlu budućnost ili smo zadovoljni u svom svijetu komformizma? Zar jučer, danas i sutra živimo u uvjerenju kako ne možemo učiniti ništa? Jedna poznata izreka glasi »Postoje dva dana u kojima ne možeš učiniti ništa – jedan se zove jučer, a drugi sutra.« Danas? Danas, možemo i moramo motivirati mlade generacije da svojim entuzijazmom, talentima i vještinama pokrenu promjene koje će polaziti od povijesnih istina, biti pravedne i solidarne.

Povjerenje (u) čovjeka

Naša Crkva itekako je svjesna učestalo previranja između života i vjere kao i sve većeg odmaka od obiteljskoga odgoja u vjeri. »U Crkvi, kao da je Bog pomiješao jezike, kao da je nastala babilonska kula.« Crkva poziva na obraćenje, upućuje poziv pojedincima na djelovanje, ukazuje na važnost laika, uključivanje mladih, obiteljskih zajednica... Često čujemo kako se kršćanin bori protiv zla u svijetu tako da on sâm postane sol zemlje i svjetlo svijeta. Gdje je čovjek? Malen, jednostavan, pošten, radišan i pravedan. Gdje se izgubio u Crkvi, u društvu, ima li mjesta za njega?

Današnji se čovjek često ponaša na način da o Bogu razmišlja kao o nekom tko ga otuđuje od njegova vlastita života i svijeta te sputava njegovo samoostvarenje, slobodu i sebi ljublje. Imati danas povjerenje u sustav, vladajuće i nevladajuće strukture, liječnike, učitelje, službenike, svećenike, vjerovati im - teško je. U svakodnevnom suživotu upravo je povjerenje preduvjet uspjeha, zajedništva i razumijevanja među ljudima. Pitanje koje se javlja je pitanje povjerenja (u) čovjeka. Koliko čovjek upire svoj pogled i otvara svoje srce Onome koji nam nesebično pruža istinu, pokazuje put intenzivnog življenja, koji nas čini velikima i moćnima. Gdje je On velik i čovjek smije biti velik i jak. Pažljivo Ga slušajući, svi usponi i padovi, žalosti i radosti, stremljenja i nadanja omogućit će nam da kucamo jedni drugima na vrata s povjerenjem. Zadobiti povjerenje svojih bližnjih, svoje zajednice traži razumijevanje samoga sebe, rad na sebi. Podržavati pozitivno, korigirati negativno, vratiti ponos, mudrost i pravednost hrvatskom narodu imperativ je današnjeg vremena. Da bismo to mogli moramo itekako dobro poznavati i upoznavati sebe, svoju obitelj, svoje bližnje, svoju prošlost, sadašnjost i budućnost kojom idemo. Put, Istinu i Život.

Upoznati sebe

Upoznati sebe znači spoznati koje slike o sebi su stvarne: kakav sam, tko sam ja, što želim u životu, kako se želim ponašati, kojim ljudima se želim okružiti. Na to pitanje dat će odgovor samo srce jer teško je ovakav odgovor izreći riječima. Često ljudi ne mogu vidjeti što jesu, nego vide ono što nisu. Razmišljanje o sebi ovisi o životnom iskustvu, vremenu, iskustvu prošlih događaja i protekloga života, količini obrazovanja. Na putu traženja, spoznavanja i otkrivanja uz roditelje jednako traže, spo-

znaju i odrastaju djeca. Djeca gledaju što odrasli rade sa svojim životima. Kako žive, kako se ponašaju, s kim se druže, koji program gledaju, kako se međusobno opходе, kako komentiraju društveno-politička zbivanja, učitelje, javne osobe, svećenike. Odrastajući djeca vrlo brzo, »preko noći«, postaju samostalne osobe. S navršених 14, 15 godina života započinju proces odvajanja od roditelja. Razvijaju se u samostalne, odgovorne i kritičke mlade ljude. Osobni primjer roditelja i kvaliteta života, siguran su put uspjeha. Pitali su djecu koja je razlika između laži i istine. Istina oslobađa, donosi sreću, mir duši, prijateljstvo, ljubav, ugodu, smirenost, lakoću življenja - odgovori su desetogodišnjaka.

Samostalna osoba

Ponekad se naše želje neće moći ostvariti. Istina neće biti tako lijepa, obojana svijetlim bojama. Kada shvatimo da ne možemo funkcionirati po principu užitka i zadovoljavati svoje želje i prohtjeve važno je osobno shvatiti i prihvatiti realnost te uputiti djecu da su to konkretne životne okolnosti. Nedostatak novca za kupnju najnovijeg mobitela ili nemogućnost bavljenja

sa tri i više aktivnosti istovremeno može dovesti do ljutnje, bijesa, nespošluha. Roditelji se trebaju zapitati je li zahtjev kojeg djeca postavljaju uistinu prikladan, pomažući pritom djeci razlikovati između istinske potrebe i pukog hira te ih poticati na razmišljanje kako nije pravedno trošiti novac na ono što si mnogi ljudi ne mogu priuštiti. Roditelji ne mogu »tolerirati« svakakve načine ponašanja za koja se njihova djeca mogu odlučiti. Međutim, nekad su ograničenja u tome da djeca nemaju sposobnosti za npr. dobrog sportaša ili muzičara, ali imaju bezbroj drugih mogućnosti. Predanost, strpljivost, hrabrost, ustrajnost i odlučnost roditelja u odgoju vode u realnost i ostvarenje planiranih aktivnosti. Svaki poduzeti korak koje dijete i roditelji poduzmu korak je odrastanja i sazrijevanja. Ponekad će djeca i roditelji zajedno učiti na teži način, ali ostvarenje zajedničkog cilja neće izostati. Požrtvovna ljubav i usmjeravanje roditelja stvara u obitelji okruženje koje omogućava poticanje djece na istinsko življenje ljudskih i kršćanskih krjeposti koje dijete nastavlja živjeti u vrtiću, školi, akademskoj zajednici i svojoj obitelji.

Uz malo hrabrosti i odvažnosti, ma koliko teško bilo, koliko god mislili o tome što će se dogoditi sutra, za pet ili deset godina, danas imamo dovoljno radosti, sreće i ljubavi, dovoljno milosti Božje da učinimo velike stvari za sebe, za svoju obitelj, za bližnje, Crkvu i našu prelijepu domovinu.

Čuvarica remetske baštine

U ponedjeljak 8. listopada 2018. godine u 95 godini okrijepljena sv. sakramentima zauvijek nas je napustila gospođa Katarina Šušnić rođ. Leskovec. Gospođa Katarina rođena je u Remetama, danas ulica Gospočak.

U jedanaestoj godini ostala je bez majke ona i mlađi brat i sestra, ostali su živjeti s bakom koju su zvali »stareka«. Još kao mala bila je vezana uz župu i župno pjevanje, njezina baka po majci »barceka« Barbara prala je crkveno ruho. Udala se u obitelj remetskog zvonara Stjepana Šušnića. Uvijek vjerna Majci Božjoj Remetskoj za sve blagdane rado se oblačila u remetsku nošnju i uveličavala slavlja u našoj crkvi. Sve do svoje smrti bila je članica Kulturno umjetničkog društva »Frankopan Remete« i na taj način čuvala od zaborava tradicijsku nematerijalnu baštinu Remeta, a sa svojim suprugom Slavkom darovala je dio etnografske zbirke remetskoj školi. KUD »Frankopan Remete« uveličao je njezin ispraćaj na posebno svečan način. Na svemu tome joj Hvala. Z.Š.

KRONOLOGIJA ADVOCATA (VELIKA GOSPA – BOŽIĆ 2018.)

KOLOVOZ

16. kolovoza

Misa zahvalnica za milosti primljene za dane devetnice i proslave Velike Gospe.

22. kolovoza

Osmina je od Velike Gospe te je večernja sveta misa s propovijedi.

30. kolovoza

Postavljena je druga kamera u prednju lađu crkve gdje će se preko Laudato televizije s dvije kamere, počevši od Male Gospe, svakodnevno prenašati misa u 18.30, a nedjeljom u 10.30 sati.

2. rujna

Na filijali se poslije ljetnog razdoblja na Čretu vratila sveta misa u 11.00 sati.

5. – 7. rujna

Trodnevica uoči proslave Male Gospe.

Jutarnje euharistije bile su s propovijedi, a prije toga krunica i litanije. Večernji raspored počinjao je u 17.30 sati s Večernjim pohvalama (časoslov) te krunicom i litanijama, a potom je slijedila svečana sveta misa s propovijedi. Kroz te dane održan je kratki koncert zbora časnih sestara Milosrdnica 5. rujna, dok je 6. i 7. rujna iza mise bila molitva klanjanja pred Presvetim.

8. - 10. rujna

Održano je 287. zavjetno hodočašće vjernika grada Zagreba Majci Božjoj Bistričkoj koje je započelo 8. rujna odlaskom pješaka u nacionalno svetište, a priključili su se i naši mladi župljani. Središnje misno slavlje 9. rujna u »crkvi na otvorenom« predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Svečana misa zahvalnica u zagrebačkoj katedrali bila je 10. rujna u 19 sati.

8. rujna

Na Malu Gospu svečana sveta misa bila je u 10.30 sati, a predslavio je karmelićanski provincijal o. Srećko Rimac. Sudjelovali su i vjernici u narodnim nošnjama i FIS Remete koji su iza mise zasvirali pred crkvom uz tradicionalno čašćenje samostanskim vinom i kruhom pekarnice Bašić.

Također, kao i svake godine došli su braća franjevci zajedno sa članovima Svjetovnog franjevačkog reda iz Zagreba te su u 16.30 sati slavili Euharistiju.

Večernju svetu misu koju je predslavio župni vikar o. Danijel Čolo, po prvi put je prenašala Laudato televizija koja je od 8. rujna započela sa svakodnevnom prijenosom u 18.30, a nedjeljom u 10.30 sati. Iza mise u 18.30 sati vokalni ansambl »Quinta Divina« iz Sombora (Vojvodina) održao je koncert.

9. rujna

Održan je već tradicionalni malonogometni turnir, a ove godine pobijedila je ekipa Čreta. Najvažnija sastavnica turnira jest zajedničko druženje župljana u kojem se ove godine na poseban način mogao vidjeti veliki broj djece.

12. rujna

Održana je 6. sjednica Župnog pastoralnog vijeća.

14. rujna

Postavljeno je i blagoslovljeno obnovljeno raspelo na Gornjem Bukovcu (kućni broj 176).

23. rujna

Pod župnom misom u 10.30 sati imali smo izaslanika kardinala Josipa Bozanića, pomoćnog biskupa zagrebačkog mons. Miju Gorskog koji je krstio šesto dijete, curicu Ritu, u obitelji Kadić Damira i Željke.

25. rujna

Izašla je najnovija verzija aplikacije za telefone i tablete na android sustavima (ver. 3.0). Uz dosadašnju mogućnost upoznavanja s poviješću svetišta na hrvatskom i engleskom jeziku dodane su slijedeće novosti:

- prijenos uživo iz svetišta;
- virtualna šetnja kroz crkvu;
- pristup web stranici župe i svetišta.

27. rujna

Postavljena su stabla na južnom platou pored crkve.

LISTOPAD

1. listopada

Kao i svake godine, na blagdan sv. Terezije iz Lisieuxa slavljen je svečana sveta misa povodom početka vjeronaučne i školske godine. Na kraju mise blagoslovljene su i podijeljene ruže.

2. – 6. listopada

Od 2. do 6. listopada organizirano je župno hodočašće u Poljsku. Više o tome možete pronaći u posebnom članku.

7. listopada

S prvom nedjeljom listopada i početkom akademske godine nakon ljetne stanke, započelo se s misom za mlade u 12 sati. Članovi zbora »Advocata Croatiae« su od 6. do 8. listopada sudjelovali na Karmelijadi u Međugorju te nisu mogli prisustvovati prvoj svetoj misi za mlade ove akademske godine.

11. listopada

Dovršeno je uređivanje prostora oko »Belih kipova«. Postavljeno je zelenilo, klupe i opločenje oko kipa arkandela.

13. listopada

Proslavljen je Dan župe. Prije mise blagoslovljeni su »Beli kipovi«. Više o tome možete pronaći u ovom Božićnom broju časopisa.

19. – 21. listopada

Održana je duhovna obnova za prvu grupu krizmanika koju vode naši mladi župni animatori.

21. listopada

Blagoslovljeno je novo raspelo na Čretu te svečanom misom proslavljena zaštitnica filijale sv. Terezija Avilska.

21. listopada

Nakon što je 25. rujna izašla najnovija dopunjena verzija aplikacije za telefone i tablete na android sustavima, odsada se ista može pratiti preko iOS sustava (iPhone, iPad uređaji).

22. listopada

Započele su mjesečne obiteljske kateheze koje vodi župni vikar o. Danijel Čolo. Na prvom susretu bilo je 18 bračnih parova.

Isti dan započeo je biblijskim tečaj »Figulus« koji se odvija jedanput tjedno u trajanju od 2 sata u grupama od 4 do 7 sudionika. Na poseban način promišlja se nad svetopisamskim tekstovima.

25. listopada

Obnovljena je ograda kod križa na južnom platou pokraj crkve.

26. – 28. listopada

Održana je duhovna obnova za drugu grupu krizmanika koju vode naši mladi župni animatori.

STUDENI

1. studenog – SVI SVETI

Raspored misa bio je nedjeljni, a kao i svake godine kod središnjeg križa na remetskom groblju u 16 sati molili smo za sve pokojne i njihovo odrješenje.

2. studenog – DUŠNI DAN

Misa u 10.30 sati slavila se za sve pokojne župljane od prošlog do ovogodišnjeg župnog dana – ukupno za 80 članova naše župe.

9. – 11. studenog

Zajednica obitelji zajedno s o. Danijelom Čolom održala je duhovnu obnovu i zajedničko druženje u »Ekoturizmu Mrežnica« kod Karlovca.

13. studenog

Župnik je propovijedao na svečanoj misi u župi sv. Brikcija u Brckovljanima gdje se slavio njihov zaštitnik.

17. studenog

Župni zbor »Pharmacopaea Coelestis – Ljekarna nebeska« zajedno s o. Župnikom uputio se na izlet u grad Krk.

PROSINAC

1. prosinca

Slavila se svečana sveta misa blagoslova adventskog vijenca u kojem je sudjelovala čitava župna zajednica, a najljepše je bilo vidjeti mnogo djece, roditelji i vjeroučitelja.

2. prosinca

Na prvu nedjelju došašća održana je duhovna obnova hrvatskih branitelja u našem svetištu. Ovaj put geslo je bilo: »Čovjek se opravdava djelima, a ne samom vjerom«. Tako smo nastavili već tradicionalni susret hrvatskih branitelja u našem svetištu kroz vrijeme došašća i korizme.

Isti dan, u sklopu pripreme za Taize susret u Madridu, održala se molitva iza večernje svete mise.

3. prosinca

Započele su rano jutarnje mise zornice u Remetama i na Čretu u 6 sati. Zornice su u sve dane došašća osim nedjeljama te ih je iz Remeta prenosi Hrvatski katolički radio.

Uvečer je održan mjesečni susret za obiteljsku katehezu na temu »Rastavljeni i ponovo oženjeni - pastoralne smjernice Crkve«. Na susret je u goste došao bračni par koje je podijelio svoje svjedočanstvo o tom iskustvu.

5. prosinca

Postavljene su karitasove kutije po trgovinama naše župe u koje se može ostaviti dar u hrani i higijenskim potrepštinama. Kutije će ostati sve do 22. prosinca.

Isti dan održana je 7. sjednica Župnog pastoralnog vijeća.

8. prosinca

Mladi naše župe organizirali su molitvenu večer zajedno sa zajednicom »Duhovni kutak«. Svetu misu predslavio je vlč. Marinko Miličević, a susret je pjesmom animirala spomenuta molitvena zajednica »Duhovni kutak«. Nakon toga slijedio je nagovor na temu »Moje rane Kristovom Krvlju su oprane« te klanjanje pred Presvetim. Večer je završila druženjem u Duhovnom centru preko puta samostana.

9. prosinca

U gostima je bila zajednica »Cenacolo« i njihov duhovnik don Ivan Filipović koji je predslavio svetu misu u 10.30 sati. Također, ispred crkve mladi zajednice »Cenacolo« postavili su štand s božićnim čestitkama koje su sami izradili. Akcija je imala i humanitarnu notu jer je sav prikupljeni prihod išao u dovršenje radova i useljenje u novu bratovštinu zajednice »Cenacolo«, »Gospa od Utočišta« u Aljmašu.

16. prosinca

Pod nedjeljnom župnom misom u 10.30 sati, svoju tradicionalnu godišnju misu o danu svoga zaštitnika imao je Hrvatski vojnički i viteški red sv. Lazara Jeruzalemskog. Misu je predslavio o. Jakov Mamić.

17. prosinca

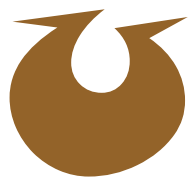
Poslije mise u 18.30 sati, naša Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije ugostila je učenike srednje glazbene škole »Vatroslav Lisinski« iz Zagreba. Mladi zagrebački glazbenici održali su koncert pod nazivom »Ususret Božiću« ispunjen djelima duhovne tematike poznatih hrvatskih i svjetskih autora kao što su Vivaldi, Händel, Bach, Vierne, Couperin, Lučić i ostali. Imali smo prilike čuti nadahnute izvedbe mladih solista pjevača i orguljaša.

19. prosinca

Održana je akcija »5 kuna za karitas« u kojoj su se na nedjeljnim misama prikupljali prilozi za kupovinu namirnica i higijenskih potrepština potrebitim župljanima.

Kateheze za odrasle

Autorica: Željka Kadić

listopadu ove godine otac Danijel Čolo započeo je ciklus kateheza za odrasle posebice za bračne parove jer je glavna tema – bračni odnos/bračna ljubav. Na prvom susretu o. Danijel govorio je o tome kako bračni odnos zrcali sliku presvetog Trojstva i nastojao posvijestiti kako su muž i žena jedno drugome dar od Boga te se jedno prema drugome trebaju i odnositi kao prema pravoj dragocjenosti. Djeca koja se u braku primaju također su neprocjenjiv Božji dar i iako i ljubav prema djeci proizlazi iz istog izvora – Krista, našeg gospodina – pružnici i nakon primitka djece ne smiju zaboraviti jedno na drugo i pretpostaviti djecu međusobnom odnosu, u njemu uvijek moraju rasti i prepoznavati kako je govor ljubavi različit za svaki spol. Muškarac se osjeća voljenim kad ga njegova supruga cijeni i poštuje te podržava u njegovim nastojanjima da zbrine obitelj svime potrebnim, a žena kad ju suprug obasipa pažnjom i ima otvorene uši za slušanje kad ona otvara svoju dušu. O. Danijel kratko se dotaknuo i teme bračne spolne čistoće, a posljednjih 20 minuta ostavio je za raspravu o iznesenoj temi u miješanim grupama od 5 do 6 osoba uz pitanja koje je pripremio.

Na drugoj katehezi u studenom sudionici su produbili temu bračne ljubavi, odnosno bračnoga saveza, uz tekstove sv. Ivana Zlatoustog i sv. Bazilija Cezarejskog. Iako se radi o piscima iz prvih stoljeća, njihovi tekstovi i način na koji su već tada promatrali muško-ženske odnose aktualni su i dandanas. Potrebno ih je samo prevesti na današnje uvjete življenja i okolinu i vidljivo je da se u suštini radi o istome – muškarac i žena, odnosno suprug i supruga trebaju si svakodnevce posvješćivati i u raznim životnim okolnostima tumačiti obećanja dana prilikom sklapanja bračnoga saveza i njihov će odnos u svakom pogledu na-

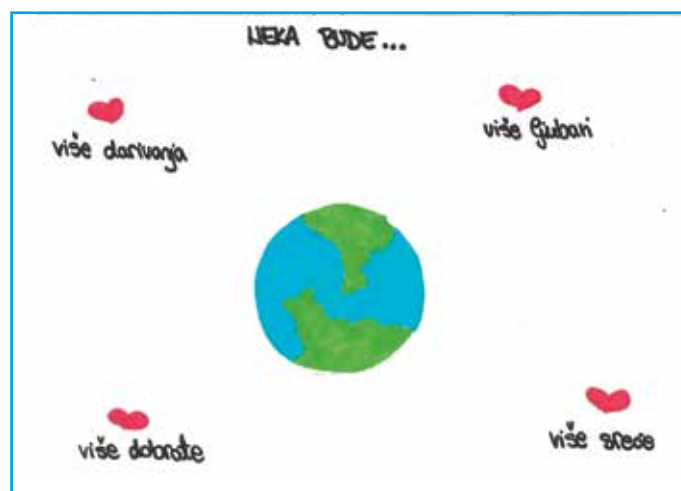
predovati, obitelj će biti stabilna i jaka, a u takvom poticajnom ozračju moći će podizati i zdravo odgajati od Boga darovanu djecu. U drugom dijelu ovoga susreta sudionici su također sudjelovali u grupnom radu podijeljeni nekoliko muških i nekoliko ženskih grupa te ponovno o temi razgovarali uz pripremljene poticaje i pitanja. U studenom je i dio obitelji koje se okupljaju na ovim katehezama jedan vikend proveo na Mrežnici gdje je bila organizirana duhovna obnova.

Treća kateheza progovarala je o temi – rastavljeni i ponovno oženjeni. Nakon uvodnog dijela u kojem je o. Danijel iznio razmišljanja sv. o. pape Ivana Pavla II o navedenoj temi, uslijedilo je svjedočanstvo jednog novopečenog bračnoga para čiji je on duhovnik. Dražen i Danijela posvjedočili su o tome kako su prvotno sklopili civilni brak s obzirom na to da je Dražen bio prethodno oženjen te koje su sve poteškoće u njemu prolazili i kako su, kad su dotakli dno i bili pred razilaskom, zavapili Bogu. Bog je kroz ljude iz njihove okoline i kroz svoje pastire došao do njihovih srdaca i oni su se u konačnici odlučili čvrsto prionuti uz Njega. Osjetili su da je Njegova ljubav snažnija od bilo koje ljudske te su se odlučili na radikalni korak za današnje »moderne« pogleda na život - zajednički život u čistoći poput brata i sestre, a sve zato da bi mogli primati živoga Krista u euharistiji. Taj put nije bio lak, ali svjedoče kako su milosti kojima ih dragi Bog obasipa uistinu izdašne. Odlučujući se za takav način života razmišljali su da je to zauvijek jer s obzirom na to da je Draženova prva ženidba i dalje bila pravovaljana, nije postojala mogućnost za bilo kakvu promjenu. Dražen prije odluke za život u čistoći nije bio niti svjestan da postoje okolnosti zbog kojih bi njegov prvi brak mogao biti poništen. Njegov je duhovnik procijenio da postoje elementi za poništenje tog braka i pokrenut je postupak poništenja. Nakon tri godine življenja u čistoći s Danijelom, Dražen je dobio dopuštenje za poništenje njegova prvog braka te su njih dvoje sklopili sveti sakrament ženidbe na blagdan Presvetog srca Isusova ove godine.

Na katehezama se svaki put okupilo oko 40 sudionika, uglavnom bračnih

parova. Teme su svima zanimljive, a naročito je koristan grupni rad koji potiče da razmišljamo i o drugim pogledima na zadanu temu jer svi imamo različita iskustva i živimo u različitim okolnostima. To je zapravo svojevrsan oblik mini svjedočanstava, a kroz njih kao i kroz javna svjedočanstva, kakvo su za nas imali Dražen i Danijela, Bog progovara neposredno iz svakodnevne okoline i najdublje ulazi u ljudska srca. S katehezama nastavljamo i u novoj kalendarskoj godini, a svi su dobrodošli uključiti se.

ZLATNI: vjenčani 1968.

Vinko Milanović i Ružica Šošić, Josip Štrković i Dubravka Sršek, Stjepan Lončarević i Nada-Marija Dits, Donat-Josip Majdandžić i Zlatica Zeman; Stjepan Horvat i Božica Čehulić; Josip Gretić i Nevenka Folnegović, Ivan Ročić i Branka Blažić, Slavko Skender i Kaja Stojaković, Janko Mendek i Đurđa Jurinić, Pavo Vrdoljak i Ružica Bajić, Želimir Golub i Nada Leskovec, Srećko Sitzinkopf i Nada Milčec, Adolf Markulin i Nada Kučko, Želimir Bartol i Nada Miholić, Stjepan Matulin i Nevenka Mraz, Đuro Antolović i Marija Čulina, Zvonimir Jagodić i Nada Martinić, Martin Mihelec i Katarina Bartolić, Ivan Vinković i Dragica Huzek-Kitan, Dragutin Pilatuš i Katarina Mihetec, Stjepan Krištof i Dragica Sporiš, Ivan Igrec i Ivka Kranjec, Ivan Zebić i Slavica Mezin, Nikola Privora i Milada Krvavac, Ivan Vreš i Antonija Pleša, Branko Kozjak i Zdenka Dorić, Petar Toth i Nevenka Adamović, Josip Peček i Slavica Kodrić, Vilim Škorjanec i Emilija Kubala, Tomislav Mihetec i Barbara Štriga, Ivan Metzger i Ljiljana Petrak, Damir Hrs i Vlatka Sokol, Alberto Šuprna i Biserka Leskovec, Petar Kravos i Josipa Valjak, Ante Staroselčić i Ivanka Katana, Josip Balića i Nada Vlahović, Marko Greco i Nada Keber, Dragutin Sakač i Zlata Šušnić, Zvonimir Grginić i Marija Kelemović, Ivan Šurina i Dragica Puček, Zlatko Antolić i Slavica Miković, Marijan Antolić-Mezin i Stana Vujanović, Krešimir Iveljić i Mandica Pleša, Stjepan Fagač i Milka Fotez, Stjepan Petreković i Đurđica Haramina, Vladimir Holjević i Jelica Kolić, Zvonko Slovinac i Milica Bartolić, Dragutin Klasiček i Antonija Lončar

SREBRNI: vjenčani 1993.

Slaven Macukić i Marija Ivanda, Milan Franić i Andreja Horvat, Boro Ištuk i Marina Gmazić, Damir Golub i Žaklina Veronika Žunić, Igor Zidić i Vlasta Žanić, Dragan Stojaković i Renata Spechar, Josip Mikulić i Mirjana Leskovec, Mato Grlić i Manda Bratanić, Ivica Vrdoljak i Marija Boban, Ljubomir Josip Rupčić i Maja Horvatić, Dubravko Zvonc i Katica Čavar, Ilija Hrnjak i Iva Bilić, Željko Licitar i Marija Bajan, Marijan Rebić i Martina Krizmanić, Damir Bošnjak i Laura Dugandžić, Željko Kurilovčan i Terezija Kolak, Antonio Zvonimir Varga i Ivanka Šeb, Tomislav Golub i Renata Šoljan, Andrija Jelušić i Manda Grgić, Željko Juraj Šturlić Marija Lukač, Livijo Cvjetko Cvrk i Marina Marković, Vlado Tkalčević i Ljiljana Jurković, Marinko Galić i Marijana Mandić, Željko Šelendić i Mirjana Kardum, Davor Turk i Nada Ivančić, Krešimir Obradović i Željka Smoljanac, Aleksandar Hodulak i Snježana Vrabec, Rene Toplek i Nataša Sedić, Silvijo Vlahović i Sunčana Šiprak, Mladen Rajter i Ksenija Berlek, Željko Švajgović i Suzana Janda, Mladen Kardum i Suzana Ana Marija Dimenčić, Mirko Prka i Dragoslava Borisavljević, Damir Pinojtić i Ivanka Grgić, Mate Knezović i Milka Rimac, Dinko Santovac i Maria Mrkonjić, Franjo Paler i Lucija Bulić, Gordan Šćuric i Irena Drobac, Gordan Štefanac i Nevenka Zubak, Nikola Matković i Ljiljana Rončilo, Andreas Andredakis i Sonja Gabriela Butula, Anto Šoljić i Mirjana Tikvić, Vladimir Banovac i Rajna Dragica Grđan, Hrvoje Erpačić i Halida Ivana Šišić, Dragan Šimić i Mara Babić, Pero Grgić i Marija Rimac, Ivica Dvorski i Jelena Turalija, Željko Pavalić i Željka Jerbić, Krešimir Čosić i Ljerka Kobasić, Milan Mišćević i Vesna Radić, Damir Petriček i Božica Stanko, Anto Perković i Andreja Pavlović, Stipo Čorluka i Diana Križić, Siniša-Ivica Mlinarić i Dragica Kobeščak, Darko-Antun Briški i Jasminka-Lucija Bertović, Darko Sušanji i Snježana Kuševac-Barle, Andrija Maltarić i Ivanka Prežec, Perica Tolić i Kata Čičak, Josip Petraš i Mirjana Tomljenović, Jovan Miljanović i Vesna Premužić, Jiries Stanić i Snježana Martinović, Ivica Sambolec i Nikodinka Mirčevska, Željko Mihetec i Sandra Zubak, Božidar Vidić i Tomislava Kurevija, Tomislav Pelić i Irene-Katharina Sackl, Dražen-Dominik Jakovina i Ankica Mravinac, Ivan Kovač i Jasmina-Marija Cvok, Boris Zdunić i Snježana Čičmir, Mirko Matić i Slavica Erceg, Dražen Kirin i Jadranka Vuger, Slavko Mišković i Nevenka Maoković, Goran-Vid Leko i Donatela Jurunić

IZVADCI IZ MATICE ŽUPE /od 14. srpnja do 7. prosinca 2018./

KRŠTENI

Lana Katarina Horvat, Lovro Crneković, Josip Fiuri, Maximilian Felix Corzilius, Mark Žibrat, Mihael Crnomarković, Jan Filipčić, Franka Tadić, Šimun Radić, Fran Jerbić, Veronika Klanjčić, Leo Protrka, Luka Rafael Bosak, Jakov Vrdoljak, Ani Pršlja, Nika Jagunec, Dante Stjepan Drinovac, Toma Kurevija, Toma Tolnaj, Lovro Redovniković, Ema Hitrec, Ante Glasnović, Marko Matić, Šimun Matić, Sara Velić, Toma Hardi, Rita Kadić, Petar Kelava, Lily Šonje, Luka Lončarić, Luka Filipaj, Ela Maržić Sobotnjak, Ema Aria Sarić, Barbara Kumpović, Mia Šorman, Lucija Mihaliček, Ena Radić, Lucija Milković, Laura Runje, Vito Bračun, Valerian Kufner, Korina Šošić, Meri Šošić, Adrian Gregov, Gabriel Pralas, Ida Ivanović, Martin Cerkvenik, Vito Nagrađić, Mia Ružak, Pia Anić, Neo Franjo Matić, Matej Brkić, Lasta Marija Dubrovčak, Fran Jakob Franjčić, Dominik Palić, Leon Antolović, Lucija Čurković.

VJENČANI

Ivor Novosel i Maja Sabljar, Ivan Obad i Violet – Victoria Bugeja, Stjepan Radić i Ena Perin, Alen Atalić i Lara Jambrešić, Kristijan Bambir i Anamarija Pavić, Marin Gazić i Mirta Prnjak, Hrvoje Stjepan Zebić i Karla Matić, Tomislav Blago Mišetić i Tea Marija Fabijančić, Željko Kubičko i Željka Hozjak, Saša Novaković i Kristina Pretković, Hrvoje Branimir Pugar i Marina Gavrić, Marko Hrštić i Karmela Pavlović, Igor Peternel i Lucija Vulić, Domagoj Pašalić i Anja Šuković.

UMRLI

Filip Tica, Ivan Forko, Mira Krišto, Erna Tironi, Ante Renić, Barbara Pašiček, Dragutin Sršek, Nevenka Lukavečki, Zlatko Bučar, Zlatko Pajan, Stana Roškar, Vjekoslav Igrec, Slavica Plečko, Anđa Mamić, Mirko Drmić, Ladislav Zubak, Nikola Pavičić, Ruža Drmić, Slavica Tokić, Kata Šturlić, Krunoslav Zubak, Josip Lukarić, Katarina Šušnić, Josip Bunjčević, Boris Šuput, Mila Brigić, Željko Jagarinec, Željko Štefek, Mirna Filipčić, Norbert Menzel, Barbara Juran, Đurđica Jurković, Damir Janković, Ivan Siketić, Ivan Sabljčić, Dragan Pelajić, Marjeta Bašić, Peter Šribar, Marija Tiška – Katović, Anita Mikec, Dragica Šmider.

Hrvoje Habljak

Blagoslov »Beli Kipov«